

Y Rhestr Gynnwys

1. Cyflwyniad i Gynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg
2. Adran 1: Gweledigaeth a nodau ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg
3. Adran 2: Y Cynllun Gweithredu
4. Adran 3: Sylwebaeth a nodiadau pellach (Atodiadau 1 i 6)

DRAFFET

1. Cyflwyniad i Gynllun Strategol Y Gymraeg mewn Addysg

Yn Rhagfyr 1996 cyhoeddodd Cyngor Gwynedd Gynllun Iaith Gymraeg yn unol â gofynion Deddf yr Iaith Gymraeg 1993. Fe'i cymeradwywyd gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg, ac ynddo nodir sut y mae'r Cyngor, wrth ymdrin â'r cyhoedd, yn trin yr Iaith Gymraeg a'r Saesneg ar y sail eu bod yn gyfartal.

O dan Rhan 1 a Rhan 2 Deddf yr Iaith Gymraeg 1993, roedd yn ofynnol i'r Awdurdod Addysg Lleol ddarparu Cynllun Iaith Gymraeg sy'n delio'n benodol ag Addysg [Cynllun Addysg Gymraeg]. Cymeradwywyd Cynllun Addysg Gymraeg cyntaf Cyngor Gwynedd yn Nhachwedd 1998. Yn dilyn cyfnod gweithredu tair blynedd y Cynllun Addysg Gymraeg lluniwyd ail Gynllun a gymeradwywyd yn Awst 2004. Adolygwyd y Cynllun yn 2010 a chymeradwywyd y Cynllun Addysg Gymraeg yma gan Fwrdd yr Iaith Gymraeg ar 30 Mehefin 2011. Yn dilyn hyn, lluniwyd a chymeradwywyd Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg ar gyfer 2013-14.

Eleni, daeth Deddf Safonau a Threfniadaeth Ysgolion Cymru (2013) yn gyfraith yng Nghymru ar 4 Mawrth 2013. Mae'r Ddeddf yn gosod dyletswydd statudol ar awdurdodau lleol i baratoi a chyflwyno **Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg** i Lywodraeth Cymru. Bydd y cynlluniau cyntaf o dan y trefniadau statudol hyn yn cael eu gweithredu o Ebrill 1 2014 am gyfnod o 3 blynedd hyd at fis Mawrth 2017. Bydd y cynlluniau hyn yn amlinellu sut bydd awdurdodau lleol yn bwriadu cyflawni nodau a thargedau Llywodraeth Cymru a amlinellir yn y Strategaeth Addysg Cyfrwng Gymraeg.

Dehonglir y Strategaeth yng nghyd-destun Polisi Iaith Cyngor Gwynedd a thrwy hynny wireddu'r deilliannau. Bydd yr Awdurdod yn sicrhau fod y prif elfennau yn cael eu hadlewyrchu ac yn cael sylw priodol yn y Cynllun Strategol.

Nôd y Polisi Iaith [1996] yw sicrhau bod holl ddisgyblion y Sir yn meddu ar ddwyieithrwydd cytbwys oed-berthnasol er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Wrth ddwyieithrwydd oed berthnasol golygir bod disgyblion yn meddu ar sgiliau ieithyddol priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Yn ogystal â datblygu hyfedredd disgyblion yn y ddwy iaith, disgwylir i holl sefydliadau addysg y Sir adlewyrchu ac atgyfnerthu'r Polisi Iaith yn eu gweinyddiad, eu bywyd cymdeithasol a'u trefn fugeiliol yn ogystal ag yn eu darpariaeth gwricwlaidd.

Er mai nôd cyffredinol y Polisi yw dwyieithrwydd, fe bwysir y fantol o blaid y Gymraeg yn y blynyddoedd cynnar er mwyn gosod sylfeini cadarn ar gyfer datblygiad pellach. Yn y cyfnodau allweddol eraill, disgwylir i ysgolion gynllunio'n fwiadus er mwyn datblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg.

Cydwedda hyn yn dda gyda phrif nodau Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg sef sicrhau datblygiad y Gymraeg fel pwnc a chyfrwng dysgu o oedran cyn-ysgol ymlaen.

Bydd unrhyw ddiffyg gweithredu mewn perthynas â'r Gymraeg a sicrhau dilyniant o un cyfnod allweddol i'r nesaf yn ddarostyngedig i'r trefniadau a nodir yn y **Cytundeb Partneriaeth** rhwng yr Awdurdod a'r ysgolion a'r cylchoedd meithrin. Yn y cyd-destun hwn dygir sylw'r aelodau etholedig lleol ynghyd â Chadeirydd y Llywodraethwyr at unrhyw faterion o bryder sydd yn berthnasol i ddiffyg gweithredu ar gynnwys y Polisi Iaith neu Gynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg.

Ceir gwybodaeth bellach ynghylch y "Cynllun Strategol y Gymraeg mewn Addysg 2014-17" oddi wrth - Dewi R. Jones, Pennaeth Addysg, Cyngor Gwynedd, CAERNARFON, Gwynedd, LL55 1SH. Ffôn 01766 771 000. Ffacs 01286 677 347. dewirjones@gwynedd.gov.uk

ADRAN 1: Ein gweledigaeth a'n nodau ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg

Mae Polisi Iaith yr Adran Addysg yn gosod y nod uchelgeisiol o sicrhau bod holl ddisgyblion y Sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg, er mwyn eu galluogi i fod yn aelodau cyflawn o'r gymdeithas ddwyieithog y maent yn rhan ohoni. Cydwedda hyn yn dda gyda phrif nod Cynllun Strategol y Gymraeg sef sicrhau datblygiad y Gymraeg fel pwnc a chyfrwng dysgu o oedran cyn-ysgol ymlaen yn ogystal â hyrwyddo'r defnydd a wna ein plant a'n pobl ifanc o'r Gymraeg fel iaith gymdeithasol.

Er mwyn gwireddu'r rhaglen uchelgeisiol hon, disgwylir i bob sefydliad roi sylw i'r materion a ganlyn.

- Gosod sylfaen gadarn yn y Gymraeg yn y Blynyddoedd Cynnar, gan sicrhau bod disgyblion o gefndir Saesneg yn cael y cyfle i ddysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl.
- Yn y Cyfnod Sylfaen, adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y cyfnod meithrin a derbyn drwy barhau i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg, a chychwyn ar y broses o ddatblygu eu sgiliau yn y Saesneg. Yn ymarferol, golyga hyn y bydd y mwyafrif o'r ysgolion yn cychwyn cyflwyno'r Saesneg fel pwnc yn y tymor olaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen, gan roi sylw i ddatblygu sgiliau darllen, siarad ac ysgrifennu yn yr iaith honno. Y Gymraeg fydd iaith swyddogol yr asesu yn yr ysgol ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen.
- Yn CA2, parhau i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg gan roi sylw i ddatblygu eu sgiliau yn y ddwy iaith. Asesir cynnydd disgyblion yn y Gymraeg a'r Saesneg ar ddiwedd y cyfnod allweddol.
- Yn CA3, sicrhau bod pob disgybl sydd wedi cyrraedd lefel 3+ ar ddiwedd CA2 yn parhau i ddilyn Cymraeg iaith Gyntaf er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol.
- Yn CA4, sicrhau bod pob disgybl yn astudio'r Gymraeg fel pwnc hyd at ddiwedd B11 ac yn cael asesiad yn y Gymraeg ar ddiwedd CA4.
- Yn CA3 a CA4, defnyddio'r wybodaeth am gyflawniad blaenorol i sicrhau bod pob disgybl yn parhau i ddatblygu sgiliau yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy ddefnyddio'r ddwy iaith yn gyfrwng dysgu.
- Sicrhau bod disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg yn CA2 a CA3 yn dysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl ac yn defnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu.
- Gwella gwybodaeth a dealltwriaeth disgyblion o nodweddion diwyllianol, economaidd, amgylcheddol, hanesyddol ac ieithyddol Cymru.
- Datblygu'r disgyblion i fod yn ddinasyddion cyfrifol fel eu bod yn cyfrannu'n anwyddocaol i'r gymdeithas ddwyieithog maent yn rhan ohoni.

Yn dilyn adolygiad trylwyr o Gynllun Strategol 2013-14, cytunwyd y byddai'r **Cynllun Strategol (2014-17) Statudol** hwn yn canolbwyntio ar yr agweddau a ganlyn o safbwynt Y Gymraeg fel iaith ac fel cyfrwng gan eu gosod fel nodau clir i'n rhaglen waith tair blynedd.

- Gosod sylfaen gadarn ar gyfer y Gymraeg yn ystod addysg feithrin a'r blynyddoedd cynnar. (98.6% o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.)
- Sicrhau dilyniant yn y Gymraeg fel pwnc ac fel cyfrwng dysgu o CA2 i CA3. (100% o ddysgwyr yn parhau i wella eu sgiliau iaith wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r uwchradd.)
- Sicrhau dilyniant yn y Gymraeg fel pwnc ac fel cyfrwng dysgu o CA3 i CA4.
- Cryfhau'r gweithredu yn yr ardaloedd/sefydliadau/ysgolion lle mae data yn dangos yr angen gan atfogi ein penaethiaid a hyfforddi ein gweithlu i ymgyrraedd yn llawn at nod y Cynllun.
- Cryfhau'r defnydd o'r carfanau iaith fel offeryn cynllunio dilyniant mewn ysgolion uwchradd.
- Datblygu Bagloriaeth Cymru ar lefelau 1, 2 a 3 yn yr ysgolion uwchradd.
- Cadarnhau gweithrediad Y Siarter Iaith ymhob un o'n hysgolion cynradd, gan roi sylw amliwg i hyfforddi'r gweithlu gan ddatblygu'r elfennau cyfrwng a methodoleg.
- Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg fel iaith gymdeithasol pobl ifanc yn ein hysgolion uwchradd trwy sefydlu a datblygu cynllun tebyg i Siarter Iaith yr ysgolion cynradd.

O wneud hyn yn llwyddiannus yn ystod y tair blynedd nesaf rhagwelir y gall y gyfundrefn addysg gyflawn gyfrannu at ddatblygiad Y Gymraeg (iaith a chyfrwng) ac anawdd addysg a phrofiadau ein plant a'n pobl ifanc.

ADRAN 2: Y Cynllun Gweithredu

Deilliant 1: Mwy o blant saith oed yn cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg <i>Dylid hefyd llenwi Atodiad 2</i>		C. Targedau	Ch. Cynnydd																																																																																												
A. Amcan	B. Perfformiad cyfredol (Cwestiynau i'w hateb)																																																																																														
Cynyddu nifer y dysgwyr saith oed sy'n cael eu haddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg.	<p>Nid yw'r Sir yn diffinio ysgolion cynradd yn ôl categorïau ieithyddol gan fod yr un Polisi Iaith ar waith ymhob ysgol. Yr un yw'r pwyslais ar ddwyieithrwydd, sef rhoi cyfle i holl ddisgyblion y Sir fod yn hyderus ddwyieithog.</p> <p>Dangosir isod nifer disgyblion yng ngharfan CA1 (Y Cyfnod Sylfaen o 2012) a'r nifer asesir yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CA1</td> <td>1193/1218</td> <td>1124/1145</td> <td>1152/1156</td> <td>1108/1126</td> <td>1181/1200</td> <td>1290/1325</td> </tr> </tbody> </table> <p>Mae'r niferoedd uchod yn cymharu'n ffafriol iawn gyda gweddill awdurdodau Cymru.</p>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	CA1	1193/1218	1124/1145	1152/1156	1108/1126	1181/1200	1290/1325	Sicrhau bod pob disgybl yn cael eu hasesu yn y Gymraeg fel iaith gyntaf ar ddiwedd CA1 a CA2.																																																																															
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																																																																									
CA1	1193/1218	1124/1145	1152/1156	1108/1126	1181/1200	1290/1325																																																																																									
		<p>Canran a asesir yn y Gymraeg fel iaith Gyntaf ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th></th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1</td> <td>98.3</td> <td>97.9</td> <td>98.2</td> <td>99.7</td> <td>98.4</td> <td>98.4</td> <td>97.4</td> </tr> <tr> <td>2</td> <td>76.3</td> <td>78.9</td> <td>76.4</td> <td>76.1</td> <td>73.1</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>3</td> <td>75.6</td> <td>74.5</td> <td>72.8</td> <td>70.2</td> <td>68.8</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>4</td> <td>52.5</td> <td>55.1</td> <td>53.7</td> <td>55.0</td> <td>55.6</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>5</td> <td>22.4</td> <td>23.0</td> <td>23.3</td> <td>25.0</td> <td>26.1</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>6</td> <td>20.5</td> <td>21.8</td> <td>23.1</td> <td>23.2</td> <td>25.0</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>7</td> <td>20.3</td> <td>21.0</td> <td>21.0</td> <td>21.9</td> <td>21.9</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>8</td> <td>19.7</td> <td>20.6</td> <td>20.1</td> <td>21.8</td> <td>21.2</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>9</td> <td>19.6</td> <td>20.6</td> <td>19.9</td> <td>20.3</td> <td>20.8</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>10</td> <td>13.9</td> <td>15.9</td> <td>17.6</td> <td>16.9</td> <td>17.3</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>						2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	1	98.3	97.9	98.2	99.7	98.4	98.4	97.4	2	76.3	78.9	76.4	76.1	73.1			3	75.6	74.5	72.8	70.2	68.8			4	52.5	55.1	53.7	55.0	55.6			5	22.4	23.0	23.3	25.0	26.1			6	20.5	21.8	23.1	23.2	25.0			7	20.3	21.0	21.0	21.9	21.9			8	19.7	20.6	20.1	21.8	21.2			9	19.6	20.6	19.9	20.3	20.8			10	13.9	15.9	17.6	16.9	17.3			
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																																																																								
1	98.3	97.9	98.2	99.7	98.4	98.4	97.4																																																																																								
2	76.3	78.9	76.4	76.1	73.1																																																																																										
3	75.6	74.5	72.8	70.2	68.8																																																																																										
4	52.5	55.1	53.7	55.0	55.6																																																																																										
5	22.4	23.0	23.3	25.0	26.1																																																																																										
6	20.5	21.8	23.1	23.2	25.0																																																																																										
7	20.3	21.0	21.0	21.9	21.9																																																																																										
8	19.7	20.6	20.1	21.8	21.2																																																																																										
9	19.6	20.6	19.9	20.3	20.8																																																																																										
10	13.9	15.9	17.6	16.9	17.3																																																																																										

11	13.3	15.5	15.9	15.2	16.8
12	13.3	13.0	13.8	14.9	15.9
13	12.5	11.8	13.8	13.5	15.3
14	11.3	11.6	11.8	13.4	13.7
15	11.1	11.3	10.5	13.1	12.8
16	11.0	11.0	9.8	11.2	12.6
17	8.4	9.1	8.6	10.2	11.7
18	8.2	8.2	8.4	9.4	9.4
19	6.8	7.5	7.1	9.0	8.9
20	5.5	5.9	5.8	6.7	5.7
21	4.4	5.7	5.1	5.5	4.7
22	3.3	3.6	4.3	4.6	4.4
23	2.9	2.5	2.8	4.0	3.9

Gwynedd
Cymru

(*aros am ddata Stats Wales)

Darperir cefnogaeth ychwanegol i'r ysgolion yn yr ardaloedd lle bo angen datblygiadau pellach - trwy ymweliadau ychwanegol, cyrsiau penodol ar gyfer Datblygu'r Gymraeg yn yr ardaloedd lle bo angen datblygiadau pellach, a thrwy ddarparu adnoddau addas.

Mabwysiadu dulliau cadarn o fesur y galw am ddarpariaeth gofal plant ac addysg statudol cyfrwng Cymraeg. Gweithredu'n brydlon ar gasgliadau arolygon rhieni.

Yn Nhachwedd 2011, iluniwyd asesiad digonolrwydd cynhwysfawr o ddarpariaeth gofal plant yng Ngwynedd. Roedd yr asesiad yn dangos bod y gyfran helaethaf o ddarpariaethau gofal plant yn wasanaethau trwy gyfrwng y Gymraeg, neu Gymraeg yn bennaf gyda rhywfaint o ddefnydd o'r Saesneg (90%). Dim ond 1% o'r darparwyr oedd yn nodi eu bod yn cyflwyno eu darpariaeth trwy gyfrwng y Saesneg yn unig, gyda rhywfaint yn fwy (9%) yn nodi eu bod yn cyflwyno eu gwasanaeth yn bennaf trwy'r Saesneg gyda rhywfaint o ddefnydd o'r Gymraeg. 2008 Yn ogystal, nododd 4% o'r rhieni a'r gofaiwyr a ymatebodd i'r holiadur eu dymuniad i weld cynnydd yn y ddarpariaeth a gynigir trwy gyfrwng y Gymraeg. *Bydd gwybodaeth am yr asesiad digonolrwydd diweddaraf ar gael ym mis Ionawr 2014.*

Sicrhau bod pob lleoliad Blynyddoedd Cynnar yn gosod sylfaen gadarn ar gyfer y Gymraeg.
Yn flynyddol

Pob plentyn yn cael asesiad sgiliau iaith, Llythrennedd a Chyfathrebu yn y Gymraeg ar fynediad ac ar derfyn addysg

	<p>Polisi'r Awdurdod yw cynnig lle meithrin rhan amser i blant yn eu hysgol dalgylch o'r Medi yn dilyn eu pen-blwydd yn dair oed. Gweithredir hyn ymhob ysgol ar draws y sir ac eithrio dwy [Llanbedr a Dyffryn Ardudwy]; yn achos yr ysgolion hyn nid oes adnoddau addas ar gael ar gyfer gallu cynnig darpariaeth meithrin (cyflwynwyd cais i'r Cynulliad i newid y trefniant hwn). Yn y manau hyn mae'r Awdurdod, trwy'r Uned Blynnyddoedd Cynnar, yn cydweithio â'r mudiadau gwirfoddol, Mudiad Ysgolion Meithrin a Chymdeithas Cylchoedd Chwarae Cyn-ysgol Cymru i sicrhau lleoedd meithrin di-dâl i'r plant. Nodir yn atodiad 3 rhestr o Gylchoedd Meithrin sydd yn darparu Addysg Feithrin ar draws y Sir.</p> <p>Mae'r Uned Blynnyddoedd Cynnar yn cynllunio i sicrhau bod yr Awdurdod yn cyflawni'r gofyn statudol o sicrhau lle meithrin i bob plentyn o'r tymor yn dilyn ei ben-blwydd yn 3 oed. O Fedi 2013 mae'r ddarpariaeth addysg feithrin yn cael ei gynnig mewn 69 lleoliad ar draws y sir. Rhydd yr Awdurdod grant i'r darpariaethau hyn yn dymhorol. Ceir 32 lleoliad yn Arfon, 16 yn Nwyfor a 21 ym Meirionnydd sef lleoliadau cyfrwng Cymraeg a dwyieithog sy'n cael eu cynnal gan yr Awdurdod i ymateb i'r gofynion o gynnig addysg Feithrin i'r plant. Mae'r holl leoliadau, gan gynnwys y rhai gan y mudiadau gwirfoddol, yn cael eu monitro'n rheolaidd. Rhan o'r monitro hwnnw yw sicrhau eu bod yn cydymffurfio â gofynion Polisi Iaith y Sir.</p> <p>Rhydd yr Awdurdod grant craidd i'r Mudiad Ysgolion Meithrin yn flynyddol. Defnyddir y grant hwn fel cymorth i gynnal swyddi'r tri swyddog datblygu a'r tri swyddog iaith. Ceir cydweithio hefyd er mwyn cynnal y rhaglen hyfforddi arweinyddion. Rhydd yr Awdurdod grant craidd hefyd i Gymdeithas Cylchoedd Chwarae Cymru tuag at gyflogi swyddog.</p> <p>Rhodddwyd cyfle hefyd i arweinwyr cylchoedd nas cynhelir, sydd ddim yn siarad Cymraeg neu sydd yn ddihyder yn yr iaith, i fynychu cwrs er mwyn iddynt gael hyrwyddo dwyieithrwydd yn y cylchoedd.</p> <p>Erbyn hyn mae maint y tîm cefnogi cyfnod sylfaen/meithrin wedi cynyddu i un uwch athrawes Cyfnod Sylfaen, 3 athrawes llawn amser a 2 athrawes rhan amser. Golyga hyn bod mwy o gefnogaeth i arweinwyr y cylchoedd nas</p>	<p>feithrin rhan amser ac ar ddiwedd y Cyfnod Sylfaen. Ionawr 2014</p>
--	---	---

	<p>cynhelir a hyfforddiant tymhorol. O fewn Dechrau'n Deg ceir un uwch-athrawes Dechrau'n Deg, un athrawes rhan amser a bydd un athrawes llawn amser yn dechrau yn Ionawr 2014. Yn y sesiynau hyfforddiant ac yn ystod ymweliadau safle pwysleisiwyd yr angen i osod sylfaen gadarn i'r Gymraeg yn ystod y Blynyddoedd Cynnar. Gwnaed pob ymdrech i sicrhau bod yr aesiad sylfaen yn rhoi gwybodaeth gychwynnol i ysgol ar sefyllfa ieithyddol pob plentyn. Dyma gam pwysig o safbwynt cynllunio diilyniant.</p> <p>O ran ffigyrau 'Gwynedd Ni' Tachwedd 2013 ceir 54 o Gylchoedd Ti a Fi ar draws y Sir. Yn Arfon mae 26 Cylch, 8 yn Nwyfor a 20 ym Meirionnydd.</p> <p>Mae'r ddwy ganolfan integredig sy'n cefnogi'r ddarpariaeth blynyddoedd cynnar o fewn y sir, un dan ofalaeth yr Adran Addysg, sef Plas Pawb yng Nghaernarfon a'r llall dan ofalaeth Barnardos, sef Caban Bach Blaenau Ffestiniog yn gwbl ddwyieithog. Mae nifer uchel o staff gofal plant wedi derbyn achrediad ELKLAN i hywryddo dealltwriaeth a defnyddo o iaith gyda phlant ifanc. Ceir mewnbwn sylweddol gan therapydd iaith Dechrau'n Deg i hybu datblygad iaith.</p> <p>Yn sgil mewnbwn y Cynllun Dechrau'n Deg, mae'r lleoliadau gofal plant ar y safleoedd hyn wedi derbyn achrediad ansawdd ac yn cynnig gofal plant am ddim i blant o 2 i 3 oed o fewn ffiniau'r Cynllun. Mae 5 o'r darpariaethau newydd(1- ers Medi 2011) (4 Hydref 2013) angen ymrwymo i weithio ar dderbyn achrediad, mae 2 leoliad angen adnewyddu'r achrediad ac un lleoliad wedi derbyn achrediad ansawdd am yr ail waith. Bydd darariaethau newydd yn y dyfodol yn ymrwymo i'r achrediad ansawdd. Mae'r holl asiantaethau sy'n ynghlwm â Dechrau'n Deg yn hybu'r Gymraeg a dwyieithrwydd yn eu gwaith wrth weithio gyda'r plant a'u teuluoedd e.e. Tim Cefnogi Teulu, Gweithwyr Allweddol, Tîm Iechyd, Therapydd iaith Dechrau'n Deg.</p> <p>Mae 4 Swyddog iaith a Chwarae ac maent erbyn hyn wedi bwrw gwreiddiau drwy Wynedd gan hoelio cryn dipyn o sylw ar gynnal grwpiau yn ardaloedd Cymunedau'n Gyntaf Gwynedd. Dros y blynyddoedd diwethaf mae'r swyddogion wedi gweithio gydag artistiaid lleol drwy efelychu gwaith 'Engage Cymru' mewn sawl lleoliad cyn-ysgol ym Mhwlheli, Caernarfon, Bangor a</p>	
--	--	--

	<p>Chaernarfon. Cynorthwyodd y gweithdai hyn i ddatblygu sgiliau iaith, llythrennedd a chyfathrebu plant gan eu hannog i siarad a gwrando drwy gynnig profiadau cyffrous a chyfrannol i gyfeirio atynt ac i archwilio i eirfa newydd.</p> <p>Ers 2012, mae Gweithwyr Allweddol llawn amser ym mhob un o ddalgylchoedd Dechrau'n Deg. Maent wedi datblygu o'u rolau fel swyddogion Sgiliau Sylfaenol sy'n cynnig amrywiaeth o sesiynau Cymraeg i rieni a phlant Dechrau'n Deg. Cynigir sesiynau iaith a Chwarae, sesiynau stori, sesiynau canu hwiangerddi, sachau stori a sesiynau symud 'Jabadao' sesiynau loga yn dilyn hyfforddiant achrededig a sesiynau tylino. Bydd y swyddogion hyn yn dosbarthu pecyn o lyfrau dwyieithog i blant 3 oed Dechrau'n Deg. Mae'r pecyn llyfrau hwn yn ychwanegol i blant Dechrau'n Deg. Yn ogystal mae Gwasanaeth Llyfrgell Gwynedd yn rhan o gynllun Dechrau Da. Gyda'r cynllun mae pob baban yn derbyn pecyn Dechrau Da am ddim ar ei asesiad iechyd rhwng 8 - 12 mis oed gan ei ymwelydd iechyd a phecyn Blynyddoedd Cynnar ar ei asesiad iechyd 24 mis. O fewn y pecyn llyfrau bydd gwahoddiad i rieni/gofalwyr ymaelodi eu plentyn â'r llyfrgell (wrth i'r plentyn ymaelodi bydd yn derbyn llyfr arall am ddim gan Wasanaeth Llyfrgell Gwynedd). Mae'r staff wedi eu hyfforddi i weithredu ELKLAN i hybu dealltwriaeth a'r defnydd o iaith</p> <p>Ceir tystiolaeth fod y tимоedd amlddisgyblaethol hyn gan gynnwys yr Ymwelwyr Iechyd a swyddogion Twf yn gwneud dipyn o waith led-led y Sir i weithio gyda rhieni i gyflwyno pwysigrwydd yr iaith Gymraeg gan arddangos y dulliau posibl o drosglwyddo'r iaith Gymraeg yn gynnar i fywyd plentyn.</p> <p>Gan fod y Polisi Iaith yn rhoi pwyslais ar ddwyieithrwydd a'r angen i osod sylfeini cadarn ar gyfer y Gymraeg yn y blynyddoedd cynnar a datblygu ar hyn yn y cyfnodau allweddol sy'n dilyn, nid oes angen cyfeirio at fesur y galw.</p>	
<p>Sicrhau bod cynigion Ysgolion yr 21ain Ganrif yn cynnig ystyriaeth lawn o ddarpariaeth cyfrwng</p>	<p>Fel y nodir uchod, yr un yw'r disgwyliad mewn perthynas â'r Gymraeg ar gyfer pob ysgol, sef rhoi cyfle i holl ddisgyblion y Sir fod yn hyderus ddwyieithog. Yn sgil hyn, mae unrhyw gynlluniau newydd a gyflwynir, megis cynigion ar gyfer Ysgolion yr 21ain Ganrif, yn ddarostyngedig i ofynion y Polisi Iaith.</p>	

Cymraeg.	<p>Mae fframwaith a sylfaen strategol a fabwysiadwyd ar gyfer ad-drefnu Ysgolion o fewn Rhaglen Ysgolion 21ain Ganrif yn gosod yr laith Gymraeg fel un o'r prif egwyddorion ac ystyriaethau wrth lunio cynigion.</p> <p>Wrth ad-drefnu ysgolion mewn ardaloedd ble mae'r laith Gymraeg yn dal ei thir mae sicrhau darpariaeth addysg gadarn a chynaliadwy i'r dyfodol o fewn yr ardaloedd hynny yn fodd o gyfrannu tuag at sefydlogi a chadarnhau sefyllfa'r iaith.</p>		
Gwella gweithio cydweithredol drwy gonsortia.	<p>Mae cynnwys y Cynllun hwn ynghyd â'r Polisi Iaith Addysg yn ystyriaeth greiddiol wrth sefydlu unrhyw ddarpariaeth o'r newydd neu unrhyw drefniant cydweithredol a sefydlir.</p> <p>Yng Nghynllun Busnes Amlinellol y Gwasanaeth Gwella Ysgolion ar gyfer awdurdodau'r Gogledd, fe nodir y canlynol fel sylfaen i swyddogaethau allweddol yr endid newydd sef GwE: <i>'Bydd swyddogaethau allweddol yr endid newydd yn seiliedig ar yr egwyddor greiddiol o ddarparu strategaethau ar gyfer yr iaith Gymraeg yn lleol a chenedlaethol ac i gynyddu'r rhagoriaeth mewn addysgeg ac addysg cyfrwng Cymraeg/dwyieithog mewn cymunedau led-led Gogledd Cymru.'</i> Bydd comisiwn Awdurdod Gwynedd i'r Gwasanaeth yn cyfleu'r disgwyliad hwn yn gwbl eglur ymhob agwedd o ymwneud gweithlu GwE â'n hysgolion i gyd.</p> <p>Fe arweinir grŵp strategol trawsawdurdod gan y Pennaeth Addysg sydd yn canolbwyntio ar y Gymraeg, cyfrwng Gymraeg ac adeiladu cynhwysedd ymhob Awdurdod. Hyderir y gall y grŵp hwn fod yn ddylanwadol o safbwynt y drafodaeth ar gontinwrm iaith gan ddylanwadu'n sylweddol ar statws Y Gymraeg ymhob ysgol ac ansawdd ei haddysgu fel iaith a'r defnydd pellach ohoni fel cyfrwng dysgu.</p>		
Cynyddu'r gallu i fanteisio ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg drwy gynlluniau trochi a	<p>Nôd y Canolfannau Iaith yw darparu cwrs dwys yn y Gymraeg i fewnfwyr er mwyn eu galluogi i ymdoddi i'r gymdeithas ddwyieithog a chyfranogi'n llawn o brofiadau addysg ddwyieithog. Mae'r ddarpariaeth hon yn greiddiol i gynorthwyo ysgolion cynradd ac uwchradd i weithredu'r Polisi Iaith cyfredol.</p>	Sicrhau parhad y ddarpariaeth bresennol a bod trefn bendant ar gyfer monitro	

<p>chanolfannau i hwyrddyfodiad.</p>	<p>Erbyn hyn mae pedair canolfan gynradd ac un canolfan uwchradd, sy'n gwbl unigryw yng Nghymru. Lleolir y canolfannau cynradd yng Nghaernarfon, Dolgellau, Llangybi a Phenrhyndeudraeth, a'r ganolfan uwchradd ym Morthmadog.</p> <p>Rhwng 2005 a Hydref 2013 mae cyfanswm o 1188 o ddisgyblion cynradd a 424 o ddisgyblion uwchradd wedi elwa o gael mynychu'r canolfannau iaith.</p> <p>Datblygiad cyffrous diweddar yw'r Project ar gyfer Cymathu Rhieni, dan nawdd Y Llywodraeth. Cynhaliwyd gwerthusiad o'r ddarpariaeth a chafwyd adborth cadarnhaol iawn gan y rhieni.</p> <p>Er mwyn sicrhau dilyniant priodol yn yr ysgolion bydd athrawon y ganolfan yn cynnig ôl-ofal i bob disgybl wedi iddynt ddechre welyd i'w hysgolion.</p> <p>Sefydlwyd Cynllun Trochi yn Ysgol Tryfan. Mae hwn yn cynnig cyfnod blasu i ddisgyblion B5 yr ysgolion cynradd gyda dilyniant o sylw dwys ar ddechrau'r ysgol uwchradd i ddisgyblion prin eu Cymraeg. Mae hwn yn profi'n llwyddiannus ac yn caniatáu i ddisgyblion na fyddent efallai wedi dewis cyfrwng Cymraeg yn yr uwchradd i barhau â'u hadydg trwy gyfrwng y Gymraeg / dwyieithog.</p> <p>Nifer y disgyblion fynychodd y cwrs trochi rhwng 2007-2013:</p> <table border="1" data-bbox="970 712 1045 1713"> <tr> <td>2007</td> <td>2008</td> <td>2009</td> <td>2010</td> <td>2011</td> <td>2012</td> <td>2013</td> </tr> <tr> <td>o 17</td> <td>o 24</td> <td>o 20</td> <td>o 17</td> <td>o 35</td> <td>o 39</td> <td>o 25</td> </tr> </table>	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	o 17	o 24	o 20	o 17	o 35	o 39	o 25	<p>dilyniant yn yr ysgolion cynradd ac uwchradd.</p>
2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013										
o 17	o 24	o 20	o 17	o 35	o 39	o 25										
<p>Sefydlu Fforwm Addysg Cyfrwng Cymraeg a sefydlu cyswllt â Chynllun Plant a Phobl Ifanc. Sicrhau ystyriaethau ar gyfer adnoddau ac ariannu darpariaeth</p>	<p>Fel y nodir uchod, mae gofynion y Polisi Iaith Addysg a Chynllun Iaith y Cyngor yn gyrru holl waith y Cyngor a'r Adran Addysg. Yn y cyd-destun hwn, mae holl weithgareddau ac ystyriaethau'r Cyngor ac yn benodol Partneriaeth Plant a Phobl Ifanc Gwynedd ac Ynys Môn yn rhoi blaenoriaeth i ofynion y Gymraeg.</p> <p>Sefydlwyd gweithgor sydd yn cynnwys cynrychiolaeth o biith swyddogion, GwE, penaethiaid, cyd-gysylltwyr iaith cynradd, cydlynwyr iaith uwchradd yn ogystal â'r Aelod Cabinet Addysg i lywio datblygiad Y Cynllun Strategol. Bydd</p>															

<p>cyfrwng Cymraeg o fewn blynyddoedd cynnar.</p>	<p>y grŵp hwn hefyd yn gyfrifol am fonitro gweithrediad y Cynllun.</p> <p>Yn yr un modd, bydd cyfraniad Pwyllgor Iaith y Cyngor yn allweddol yn y broses o fonitro cynnydd yn erbyn y blaenoriaethau.</p>	
<p>Darparu gwybodaeth i rieni/ofalwyr.</p>	<p>Bydd yr Awdurdod yn paratoui gwybodaeth gyffredinol yn ddwyieithog i rieni ynghylch y ddarpariaeth sirol. Caiff ei ddsbarthu i'r rhieni cynradd ym mis Ionawr ac i'r rhieni uwchradd ym mis Tachwedd. Bydd yn cynnwys gwybodaeth am y polisi mynediad. Mae'r ysgolion yn paratoui prospectws eu hunain.</p> <p>Mae'r gwasanaethau a ddarperir gan y gwasanaeth Iles addysg ar gael trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg gan fod gallu defnyddio'r ddwy iaith yn ofyn hanfodol ar gyfer y swyddi hyn .</p> <p>Mae gwasanaeth cymodi annibynnol, ym maes anghenion addysgol arbennig, ar gael ar hyn o bryd trwy drefniant gyda SNAP Cymru, sydd eto yn darparu gwasanaeth cyfrwng Cymraeg a Saesneg.</p>	

Deilliant 2: Mwy o ddysgwyr yn parhau i wella eu sgiliau iaith wrth drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r ysgol uwchradd

Dylid hefyd Ilenwi Atodiadau 2/3

A. Amcan

Cynyddu canran y disgyblion Blwyddyn 9 sy'n cael eu hasesu yn y Gymraeg (laith Gyntaf)

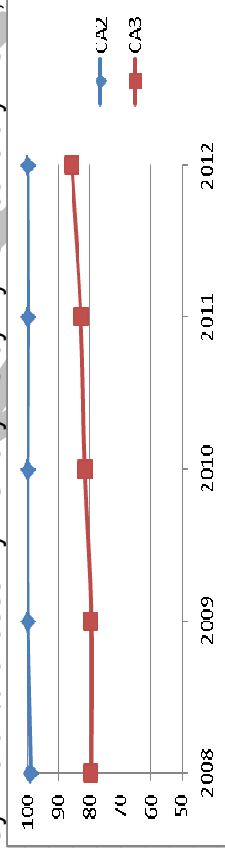
B. Perfformiad cyfredol (Cwestiynau i'w hateb)

Dangosir isod nifer disgyblion yng nghohort CA3 ynghyd â'r nifer a'r % asesir yn y Gymraeg fel laith Gyntaf.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
CA3	1150/1441	1135/1426	1054/1290	1185/1427	1154/1341	1095/1328
Gwynedd	80%	80%	82%	83%	86.1%	82.5%
Cymru	5800/3626	5594/3522	5550/3471	5862/3590	5787/3452	
	6 (16%)	1 (15.9%)	7 (16%)	3 (16.3%)	0 (16.8%)	

*nifer yn y garfan/nifer a asesir

Cymharu % a asesir yn CA3 yn erbyn yr un cohort yn CA2, ar nifer yn unig.

Mae'r % a asesir yn y Gymraeg fel laith Gyntaf ar ddiwedd CA3, mewn cymharfaeth ag awdurdodau eraill, yn dda. Fodd bynnag, mae'n ddymuniad i gynyddu'r % trwy ddylanwadu ar arferion mewn un ysgol sydd yn cyfrannu'n sylweddol at nifer y disgyblion nad ydynt yn cael eu hasesu yn y Gymraeg laith Gyntaf ar ddiwedd y cyfnod allweddol. Mae trafodaethau ynglŷn â sut orau i ddylanwadu ar yr arferion hyn wedi'u cynnal eisoes gyda chyd-gysylltydd iaith dalgylich yr ysgol hon; bwriedir ehangu'r drafodaeth i gylch o benaethiaid cynradd y dalgylich yn Ionawr 2014.

C. Targedau

Pob disgybl sydd wedi ennill lefel 3+ ar ddiwedd CA2 yn parhau gyda'r Gymraeg fel laith Gyntaf yn B7 ac yn cael asesiad Cymraeg laith Gyntaf ar ddiwedd CA3.

Ch. Cynnydd

Canran a asesir yn y Gymraeg fel Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
1	83.0	79.8	79.6	81.7	83.0	86.1	82.5
2	71.6	71.4	65.9	66.3	63.3	64.9	
3	59.4	59.8	63.8	63.8	61.2	70.7	
4	30.2	33.1	36.9	35.5	35.4	36.5	
5	19.8	20.5	18.7	20.1	20.7	18.8	
6	16.7	17.8	18.0	17.0	17.0	18.7	
7	15.3	16.0	15.9	16.4	16.4	17.2	
8	14.0	14.1	15.7	16.0	16.3	16.8	
9	11.5	13.1	12.7	13.7	12.7	13.8	
10	10.8	11.1	11.9	11.2	12.2	13.7	
11	10.7	10.6	9.9	10.6	11.5	11.0	
12	10.2	10.1	9.2	10.6	10.7	11.0	
13	8.8	9.9	9.2	10.1	9.6	10.6	
14	8.7	9.5	9.1	9.6	9.4	10.4	
15	8.6	9.3	9.1	9.1	9.0	10.3	
16	8.4	9.0	8.1	8.7	8.9	9.7	
17	7.2	8.8	7.8	8.4	7.5	8.4	
18	4.9	5.0	5.3	4.6	6.9	5.9	
19	6.0	4.6	
20	
21	
22	
23	

Gwynedd
Cymru

(Data Stats Wales heb ei gyhoeddi)

Hyrwyddo trosglwyddo mwy effeithiol rhwng y cyfnod cyn ysgol i

Mae'r Polisi Iaith yn rhoi pwyslais ar ddwyieithrwydd a'r angen i osod sylfeini cadarn ar gyfer y Gymraeg yn y blynyddoedd cynnar ac adeiladu ar hyn yn y

<p>ddarpariaeth statudol, rhwng Cyfnod Allweddol 2 a 3 a Chyfnodau Allweddol 3 a 4.</p>	<p>cyfnodau allweddol sy'n dilyn.</p> <p>Gweler Atodiad 2 o ran nifer a chanran y disgyblion sy'n mynychu lleoliadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a lleoliadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a gyllidir sy'n darparu'r cyfnod syfaen sy'n trosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog.</p> <p>Dangosir isod nifer disgyblion yng nghanfan CA1 (a'r cyfnod syfaen) a CA2 a'r nifer a asesir yn y Gymraeg fel laith Gyntaf.</p> <table border="1" data-bbox="507 667 627 1709"> <thead> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>CA1/CS</td> <td>1193/1218</td> <td>1124/1145</td> <td>1152/1156</td> <td>1108/1126</td> <td>1182/1200</td> <td>1290/1325</td> </tr> <tr> <td>CA2</td> <td>1384/1387</td> <td>1313/1313</td> <td>1272/1277</td> <td>1264/1269</td> <td>1227/1238</td> <td>1128/1139</td> </tr> <tr> <td>CA3</td> <td>1150/1441</td> <td>1135/1426</td> <td>1054/1290</td> <td>1185/1427</td> <td>1154/1341</td> <td>1095/1328</td> </tr> </tbody> </table> <p>*nifer yn y garfan/hifer a asesir</p> <p>Mae'r tabl isod yn dangos nifer y disgyblion sydd wedi sefyll arholiad Cymraeg laith Gyntaf yn ystod y pum mlynedd ddiwethaf ynghyd â'r % a lwyddodd i ennill gradd A*-C.</p> <table border="1" data-bbox="831 786 1002 1722"> <thead> <tr> <th></th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nifer yn y garfan</td> <td>1419</td> <td>1425</td> <td>1420</td> <td>1422</td> <td>1394</td> </tr> <tr> <td>Nifer/% yn sefyll</td> <td>1119 (78.9%)</td> <td>1120 (78.6%)</td> <td>1122 (79%)</td> <td>1125 (79.1%)</td> <td>1126 (80.8%)</td> </tr> <tr> <td>% llwyddo A*-C</td> <td>813 (72.7%)</td> <td>813 (72.6%)</td> <td>814 (72.5%)</td> <td>818 (72.7%)</td> <td>817 (72.6%)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Mae'r % sydd yn sefyll arholiad Cymraeg laith Gyntaf wedi cyrraedd 80% ers 2009, sydd yn ffigwr cadarnhaol iawn. Mae'r % sydd yn llwyddo i ennill gradd A*-C hefyd yn dda. Rhagwelir fodd bynnag bydd gwella dilyniant yn CA3 yn cael dylanwad cadarnhaol ar y % sydd yn symud ymlaen i sefyll arholiad TGAU yn y Gymraeg laith Gyntaf. Disgwylir i ffrwyth y trafodaethau yn y dalgylch y cyfeirir ato uchod ddylanwadu yn gadarnhaol ar hynny.</p>		2008	2009	2010	2011	2012	2013	CA1/CS	1193/1218	1124/1145	1152/1156	1108/1126	1182/1200	1290/1325	CA2	1384/1387	1313/1313	1272/1277	1264/1269	1227/1238	1128/1139	CA3	1150/1441	1135/1426	1054/1290	1185/1427	1154/1341	1095/1328		2009	2010	2011	2012	2013	Nifer yn y garfan	1419	1425	1420	1422	1394	Nifer/% yn sefyll	1119 (78.9%)	1120 (78.6%)	1122 (79%)	1125 (79.1%)	1126 (80.8%)	% llwyddo A*-C	813 (72.7%)	813 (72.6%)	814 (72.5%)	818 (72.7%)	817 (72.6%)	<p>Pob disgybl sydd wedi ennill lefel 3+ ar ddiwedd CA2 yn cael asesiad yn y Gymraeg laith Gyntaf ar ddiwedd CA4. Aneilir at sicrhau'r dilyniant hwn.</p> <p>Yn flynyddol</p> <p>Sicrhau nad oes yr un disgybl yn gadael yr un o'r ysgolion yn 16 oed heb gymhwyster cydnabyddedig yn y Gymraeg.</p> <p>Yn flynyddol</p>	
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																																	
CA1/CS	1193/1218	1124/1145	1152/1156	1108/1126	1182/1200	1290/1325																																																	
CA2	1384/1387	1313/1313	1272/1277	1264/1269	1227/1238	1128/1139																																																	
CA3	1150/1441	1135/1426	1054/1290	1185/1427	1154/1341	1095/1328																																																	
	2009	2010	2011	2012	2013																																																		
Nifer yn y garfan	1419	1425	1420	1422	1394																																																		
Nifer/% yn sefyll	1119 (78.9%)	1120 (78.6%)	1122 (79%)	1125 (79.1%)	1126 (80.8%)																																																		
% llwyddo A*-C	813 (72.7%)	813 (72.6%)	814 (72.5%)	818 (72.7%)	817 (72.6%)																																																		
<p>Hyrwyddo cyfran uwch o ddarpariaeth</p>	<p>Dengys y tabl isod y cynnydd yn nifer a % disgyblion sydd wedi cyrraedd lefel 3+ ar ddiwedd CA2 dros y 5 mlynedd diwethaf.</p>																																																						

cyfrwng Cymraeg o fewn ysgolion dwyieithog.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Lefel 3+	1295/1378 (94%)	1255/1307 (96.0%)	1208/1272 (95%)	1201/1264 (95%)	1168/1228 (95.1%)	1094/1130 (96.8%)

Nid yw'r sir yn diffinio ysgolion uwchradd yn ôl categorïau ieithyddol gan fod yr un disgygliad mewn perthynas â'r Polisi Iaith, sef rhoi cyfle i holl ddisgyblion y sir fod yn hyderus ddwyieithog. Ceir un eithriad i hyn ym Mangor gan fod dwy ysgol uwchradd, Ysgol Tryfan ac Ysgol Friars yn rhannu'r un dalgylch. Mae disgygliad cyffredin ar y ddwy ysgol i gynnig dilyniant Cymraeg Iaith Gyntaf yn CA3 i'r disgyblion hynny enillodd lefel 3+ [lefel 3 neu uwch] ar ddiwedd CA2. Yr hyn sy'n amrywio rhwng y ddwy ysgol yw'r ddarpariaeth drawsbynciol; cynigir yr holl bynciau trwy gyfrwng y Gymraeg yn Ysgol Tryfan tra mai'r disgygliad tymor hir ar gyfer Ysgol Friars yw sicrhau bod rhannau o'r cwricwlwm ar gael yn ddwyieithog.

Mae'r tabl isod yn dangos % disgyblion enillodd **lefel 3+ neu uwch** yn CA2 a gafodd asesiad Cymraeg Iaith Gyntaf ar ddiwedd CA3.

% disgyblion enillodd lefel 3+ neu uwch yn CA2 a gafodd asesiad athro yn y Gymraeg iaith gyntaf ar ddiwedd CA3						
	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Gwynedd	1066/1222 (87.2%)	1066/1213 (87.9%)	985/1111 (88.7%)	1113/1238 (89.9%)	1104/1205 (91.6%)	1047/1163 (90.0%)

Mae'r % sydd yn parhau â'r Gymraeg fel iaith gyntaf ac yn cael eu hasesu ar ddiwedd CA3 yn dda. Mae hyn i'w ganmol ond nid yw'r ffigurau cystal mewn un ysgol uwchradd lle nad yw'r disgyblion yn dilyn Cymraeg Iaith Gyntaf os nad ydynt wedi derbyn lefel 4 neu well ar ddiwedd CA2. Bydd annog yr ysgol i symud fwy-fwy tuag at y targed yn un o flaenoriaethau'r Cynllun Strategol ac yn brif faes ar gyfer y trafodaethau yn nalgylch Ysgol Tryfan / Ysgol Friars ynglŷn â sut orau i ddylanwadu'n gadarnhaol ar hynny.

O safbwynt dilyniant yn y defnydd o'r Gymraeg fel cyfrwng, bydd angen cadarnhau'r disgygliad i bob ysgol roi sylw i ddefnyddio'r carfanau iaith fel sail i dracio datblygiad ieithyddol yn ystod oes y Cynllun hwn. Cryfheir y gweithredu

Cryfhau'r gweithredu yn nalgylch Bangor.

Pob ysgol i ddefnyddio'r carfanau iaith i gynllunio'n ieithyddol ar gyfer defnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu er mwyn sicrhau parhad neu welliant yng ngharfan ieithyddol ar lefel disgyblion unigol.

Pob ysgol yn defnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng addysgu a dysgu er mwyn cynyddu'r % arnodir yng ngharfanau iaith A neu B.

hwn yn awr trwy gyfrwng gwaith y cyd-gysylltwyr iaith dalgylchol a'r cydlynwyr iaith uwchradd a dyma faes a gaiff sylw penodol yn y dalgylch y cyfeiriwyd ati eisoes.

Caiff yr ysgolion uwchradd wybodaeth am **garfanau iaith** pob disgybl gan Gyd-gysylltydd iaith y dalgylch, a hynny wrth iddynt drosglwyddo o'r ysgol gynradd i'r uwchradd. Bydd hyn o gymorth wrth iddynt benderfynu ar y ddarpariaeth fwyaf priodol ar eu cyfer o ran iaith a chyfrwng pynciau, ac er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad.

Cynhaliwyd awdit yn 2010 i ganfod gwybodaeth am gyfrwng y cwricwlwm ac arholiadau yn yr ysgolion uwchradd. Deil y sefyllfa yr un fath.

Cyfrwng y cwricwlwm

Cymraeg	Saesneg	Dwyieithog ffurfiol	Defnydd o'r ddwy iaith
6	1	2	5

Cyfrwng arholiadau

Cymraeg	Saesneg	Defnydd o'r ddwy iaith
3	2	9

Yn yr addysgu a'r dysgu ei hun fe gyfeiria **dwyieithog ffurfiol** at drefn fydliol ble gofeir bod yr addysgu, y deunyddiau, y tasgau a'r trafod yn digwydd yn yr iaith a briodolir ar gyfer uned. Yr athro sydd yn rheoli'r sefyllfa hon.

Yn yr ysgolion ble cyfeirir at y **defnydd o'r ddwy iaith**, er nad yr un mor strwythuredig â'r uchod, defnyddir y ddwy iaith i atgyfnerthu'r dysgu, a rhoddir pwyslais ar dasgau trawsieithu, sef delio efo adnodd mewn un iaith ac ymateb iddo yn yr iaith arall.

Dymunir tanlinellu mai cynnwys, cyfrwng a holl drefniadaeth cyflwyno'r cwricwlwm sy'n derbyn blaenoriaeth yn hytrach na chyfrwng papurau arholiad.

Mae angen parhau i godi ymwybyddiaeth o'r angen i ehangu'r ddarpariaeth ar

	<p>gyfer pynciau trwy gyfwrng y Gymraeg ac i ffurfioli'r sefyllfaoedd lle gwneir defnydd o'r ddwy iaith. Bydd hyn yn cael sylw trwy waith y Cyd-gysylltwyr Iaith Dalgylchoi a'r Cydlynwyr Iaith ysgolion Uwchradd sydd yn cyfarfod yn rheolaidd.</p>		
--	--	--	--

LEFAPRO

Deilliant 3: Mwy o fyfyrwyr 14-16 oed yn astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.																											
Deilliant 4: Mwy o fyfyrwyr 16-19 oed yn astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg, mewn ysgolion, colegau a dysgu seiliedig ar waith																											
Gweler Atodiad 4																											
A. Amcan	B. Perfformiad cyfredol (Cwestiynau i'w hateb)	C. Targedau	Ch. Cynnydd																								
Cynyddu canran y myfyrwyr 14-16 sy'n astudio ar gyfer cymwysterau drwy gyfrwng y Gymraeg.	<p>Mae'r tabl isod yn dangos % disgyblion B11 sy'n astudio ar gyfer 2 neu fwy o gymwysterau trwy gyfrwng y Gymraeg:</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>1074/1454 (73.9%)</td> <td>1121/1361 (82.4%)</td> <td>1090/1395 (78.1%)</td> <td>1083/1375 (78.8%)</td> <td>988/1249 (79.1%)</td> <td>1141/1392 (82.0%)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Mae'r tabl isod yn dangos % disgyblion B11 sy'n astudio ar gyfer 5 neu fwy o gymwysterau trwy gyfrwng y Gymraeg :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>870/1454 (59.8%)</td> <td>870/1361 (63.9%)</td> <td>848/1395 (60.8%)</td> <td>890/1375 (64.7%)</td> <td>837/1249 (67%)</td> <td>993/1392 (71.3%)</td> </tr> </tbody> </table>	2008	2009	2010	2011	2012	2013	1074/1454 (73.9%)	1121/1361 (82.4%)	1090/1395 (78.1%)	1083/1375 (78.8%)	988/1249 (79.1%)	1141/1392 (82.0%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	870/1454 (59.8%)	870/1361 (63.9%)	848/1395 (60.8%)	890/1375 (64.7%)	837/1249 (67%)	993/1392 (71.3%)		
2008	2009	2010	2011	2012	2013																						
1074/1454 (73.9%)	1121/1361 (82.4%)	1090/1395 (78.1%)	1083/1375 (78.8%)	988/1249 (79.1%)	1141/1392 (82.0%)																						
2008	2009	2010	2011	2012	2013																						
870/1454 (59.8%)	870/1361 (63.9%)	848/1395 (60.8%)	890/1375 (64.7%)	837/1249 (67%)	993/1392 (71.3%)																						
Sicrhau bod darpariaeth i ddysgwyr 14-16 oed yn cydymffurfio â'r Mesur Dysgu a Sgiliau (Cymru) 2009	<p>Mae holl ysgolion yn ymateb i ofynion y Mesur Dysgu a Sgiliau ac wedi manteisio ar bartneriaethau cydweithredol.</p> <p>Ar draws yr ysgolion uwchradd darperir 153 o gymwysterau gwahanol trwy gyfrwng y Gymraeg/dwyieithog ar gyfer 10,883 (59%) o ymgeiswyr yn y B11 gyfredol. Darperir 22 o'r cymwysterau hyn trwy gyfrwng y Gymraeg yn unig ar gyfer 2542 o ymgeiswyr.</p> <p>Parheir i hyrwyddo datblygiad addysg ddwyieithog fel un o brif flaenoriaethau strategol y Rhwydwaith 14-19 a sicrhair dilyniant iethyddol</p>	<p>Yn flynyddol :</p> <ul style="list-style-type: none"> o Gweithio gyda'r prif randdeiliaid i sicrhau bod yr arlwy yn caniatáu mynediad i ddarpariaeth ddwyieithog ar draws y pynciau galwedigaethol a Bagloriaeth Cymru 																									

<p>Cynyddu canran y myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn</p>	<p>priodol fel rhan greiddiol o gylch gorchwyl grwpiau gweithredol y Rhwydwaith.</p> <p>Disgwylir i bob cwrs 14-16 gaiff ei gyllido trwy'r grant fod ar gael yn ddwyieithog [mewn eithriadau prin yn unig y rhoddir ystyriaeth i gefnogi cyrsiau fydd ar gael mewn un iaith yn unig].</p> <p>Mae 4 o'r 6 cwrs galwedigaethol cydweithredol ôl 16 a ddarperir gan Goleg Menai ar gyfer ysgolion ardal Arfon yn cael eu darparu yn ddwyieithog ac am 39 o fyfyrwr yn eu dilyn. Darperir nifer o'r cyrsiau cydweithredol rhwng ysgolion hefyd trwy gyfrwng y Gymraeg neu'n ddwyieithog Mae'r cyrsiau cydweithredol yn cynnwys y ddarpariaeth gydweithredol gydag ysgolion Ynys Môn, lle cyfngir i uchafswm o 15 dysgwr y cwrs ar draws y ddwy ardal.</p> <p>Yn y tymor byr byddir yn parhau i ddatblygu adnoddau e-ddysgu rhyngweithiol dwyieithog trwy waith Canolfan e-ddysgu'r Rhwydwaith 14-19 (Y GRE) a gyllidir trwy arian grant 14-19.. Hyrwyddir y defnydd o'r adnoddau hyn trwy Grŵp Defnyddwyr sydd yn cynnwys cynrychiolwyr o bob ysgol a thrwy raglen hyfforddiant flynyddol. Trwy gydweithrediad rhanbarthol darperir hyfforddiant dwyieithog ar y defnydd o'r adnoddau hyn.</p> <p>Mae pob ysgol yn sicrhau bod pob disgybl CA4 yn gwneud defnydd o'r Cynllun Llwybr Dysgu unigol sydd ar gael yn ddwyieithog i gofnodi ei lwybr dysgu (yn cynnwys y cyrsiau astudio mae ganddo'r hawl i'w hastudio a'r cymorth personol sydd ar gael).</p>	<p>yn CA4</p> <ul style="list-style-type: none"> o Sicrhau bod y Grwpiau Partneriaeth ac Is-grŵp Ansawdd Rhwydwaith 14-19 yn monitro dilyniant ieithyddol yn y cyrsiau a ddarperir. o Sicrhau bod cyrsiau galwedigaethol a cydweithredol ariennir trwy grant Llwybrau Dysgu ar gael yn y Gymraeg/dwyieithog [gan gynnwys unrhyw gyrsiau a ddarperir gan y Colegau] 									
<p>Cynyddu canran y myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn</p>	<p>Mae'r tabl isod yn dangos % myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg.</p> <table border="1" data-bbox="1276 784 1372 1713"> <thead> <tr> <th>% myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Nifer 16-19</td> <td>717</td> <td>729</td> <td>748</td> </tr> </tbody> </table>	% myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion	2010	2011	2012	Nifer 16-19	717	729	748	<p>Yn flynyddol :</p> <ul style="list-style-type: none"> o Gweithio gyda'r prif randdeiliaid i sicrhau bod yr arlwy 16+ yn caniatáu mynediad i ddarpariaeth 	
% myfyrwyr 16-19 oed sy'n astudio pynciau drwy gyfrwng y Gymraeg mewn ysgolion	2010	2011	2012								
Nifer 16-19	717	729	748								

ysgolion.

C=Cymraeg	254 (35.4%)	274 (37.6%)	290 (38.8%)
P=Dwyieithog	374 (52.2%)	368 (50.5%)	424 (56.7%)
R=Dwy iaith yn yr un dosbarth	275 (38.4%)	297 (40.7%)	248 (33.2%)
E=Saesneg	398 (55.5%)	421 (57.8%)	408 (54.5%)

	2013
Nifer 16-19	698
C=Cymraeg	293 (42.0%)
P=Dwyieithog	431 (61.7%)
R=Dwy iaith yn yr un dosbarth	212 (30.4%)
E=Saesneg	356 (51.0%)

Mae rhai cyfngiadau ar y data. Mae pedwar cod ar gyfer Welsh Medium Learning Activity, sef [C] (Cymraeg), [E] (English), [P] (Dwyieithog) ac [R] (grwpiau iaith gwahanol yn yr un dosbarth). Mae [C] a [P] wedi'u cynnwys yn y dadansoddiad uchod ond nid [R] gan na ellir gwahaniaethu rhwng y rhai cyfrwng Cymraeg/Saesneg yn yr un grwp. Noder bod pob pwnc UG/A [gan gynnwys BAC a SHC] wedi'u cynnwys.

Gwna'r Rhwydwaith 14-19 ddefnydd o grant refeniw 14-19 i hyrwyddo darpariaeth cyfrwng Cymraeg/dwyieithog ôl 16. Sicreir dilyniant ieithyddol ar gyfer y darpariaethau cydweithredol galwedigaethol CA4 [ac eithrio mewn Cyfryngau Creadigol Gemau Cyfrifiadurol].

Hyrwyddir y defnydd o'r ystod o adnoddau e-ddysgu rhyngweithiol dwyieithog o ansawdd uchel iawn sydd wedi'u datblygu trwy waith Canolfan e-ddysgu'r Rhwydwaith 14-19 (Y GRE) a chefnogi agweddau ar addysgeg hyblyg trwy ddatblygiadau'r 'Moodle'.

Arweinir y gwaith cynllunio strategol yng nghyd-destun gofynion agenda Trawsnewid gan y Bartneriaeth Ddysgu 16+. Un o'r prif ffrydiau gwaith fydd adnabod effaith tebygol model cydweithredol ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg/dwyieithog. Rhoddir sylw hefyd i adnabod y prif ffactorau sy'n dylanwadu ar ddewis cyfrwng dysgu 16+.

O fis Ionawr 2013 bu'r Bartneriaeth Ddysgu 16+ yn adnabod anghenion

ddwyieithog ar draws y pynciau

- o Gweithio gyda'r partneriaid allweddol i gynyddu'r ganran sy'n dewis dilyn eu cyrsiau trwy gyfrwng y Gymraeg/dwyieithog

	<p>ar gyfer Bwrdd Arweiniol Consortïwm Dysgu 16-19 Gwynedd ac Ynys Môn (Cam 1) gan roi ystyriaeth i ddata am gyfrwng iaith wrth lunio blaenoriaethau strategol ar gyfer Cam 2 (Gosod disgwiliad a chyfeiriad).</p> <p>Adnabuwyd yr angen i gysoni prosesau derbyn dysgwyr ar gyrsgiau ôl-16 yr ardal i sicrhau eu bod yn derbyn gwybodaeth a cyfrwng iaith mae cwrs yn cael ei ddysgu. Yn ogystal, mae angen sefydlu fframwaith o fesurau ar gyfer dwyieithrwydd fel bo darpariaeth ôl-16 gan gynnwys cyrsiau galwedigaethol yn cael ei fonitro ac i adnabod bylchau mewn darpariaeth cyfrwng Cymraeg. Bydd trefn holiaduron yn cael ei ddarparu gan y Consortïwm ar gyfer Llais y Dysgwr er mwyn adnabod sut mae dysgwyr yn dewis cyfrwng iaith ar gyrsgiau ôl- 16.</p> <p>Elfen arall o waith y Consortïwm fydd adnabod cyfleon yn yr economi ble mae defnydd o'r Gymraeg yn hanfodol ar gyfer gwaith.</p> <table border="1" data-bbox="735 1162 876 1724"> <thead> <tr> <th>Blwyd dyn</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>n2+</td> <td>461</td> <td>439</td> <td>442</td> <td>506</td> </tr> <tr> <td>n</td> <td>722</td> <td>717</td> <td>729</td> <td>748</td> </tr> </tbody> </table> <p>Mae angen rhoi sylw pellach i:</p> <ul style="list-style-type: none"> • canran dysgwyr 16-19 sy'n astudio 2 neu fwy o bynciau drwy gyfrwng y Gymraeg / yn ddwyieithog e.e. elfennau o gymwysterau/modiwliau • barn am y ganran hon ac a oes angen unrhyw weithredu penodol mewn partneriaeth gydag ysgolion i'w chynnal neu ei chynyddu. <p>Bydd hyn yn cael ei ddatblygu fel mesur perfformiad yn rhan o Cam 1 Cylch Cynllunio a Gweithredu y Consortïwm sef y Data a Tystiolaeth er mwyn adnabod bylchau yn y ddarpariaeth.</p>	Blwyd dyn	2009	2010	2011	2012	n2+	461	439	442	506	n	722	717	729	748		
Blwyd dyn	2009	2010	2011	2012														
n2+	461	439	442	506														
n	722	717	729	748														
<p>Gweithio drwy rwydweithiau ardal 14-19 a Fforymau 14-19</p>	<p>Trwy gydweithio cynyddol gyda Rhwydwaith 14-19 Ynys Môn darperir cyfres o gyrsgiau galwedigaethol dwyieithog ar gyfer disgyblion CA4 a myfyrwyr 16+.</p>																	

<p>er mwyn cynnal a gwella darpariaeth cyfrwng Cymraeg.</p>	<p>Ar lefel ranbarthol cefnogir gwaith Fforwm Addysg Cyfrwng Cymraeg y Gogledd a thwy hynny hwyddir gwaith Ffora Cymru. Trwy ddefnydd bwriadol o arian Llwybrau Dysgu llwyddwyd i ehangu'r cyd-weithio traws-ffiniol ac chefnogwyd nifer o bartneriaid lleol i ddarparu cefnogaeth, cyngor ac arweiniad i sefydliad tu hwnt i ardal. Mae'r cydweithio hwn yn cynnwys darparu cyrsiau cyfrwng Cymraeg a datblygu adnoddau ar gyfer darpariaeth cyfrwng Cymraeg.</p>	
<p>Casglu a defnyddio data ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg 14-19</p> <p>Cynllunio ar gyfer darpariaeth ôl-16 o fewn partneriaethau.</p>	<p>Mae'r Rhwydwaith 14-19 trwy ei grwpiau partneriaeth yn cynllunio ar gyfer darpariaeth ôl 16 cyfrwng Cymraeg yn unol â phrotocolau cytunedig.</p> <p>Mae'r Bartneriaeth Ddysgu 16+ yn rhoi sylw wrth gynllunio i effaith tebygol model cydweithredol ar ddarpariaeth cyfrwng Cymraeg/dwyieithog ac i adnabod y prif ffactorau sy'n dylanwadu ar ddewis cyfrwng dysgu 16+.</p> <p>Fel rhan o'r paratodau tuag at sefydlu Consortiwm Dysgu 16-19 Gwynedd ac Ynys Môn rhoddir sylw i greu cyfundrefnau casglu data lleol mwy effeithiol fydd wedyn yn gallu dylanwadu ar gynllunio dapraiaethau cydweithredol ôl 16.</p> <p>Fel cyfeiriwyd ato yn flaenorol mae'r uchod yn rhan greiddiol o waith y Consortiwm. Mae'r Cylch Gweithredu a Monitro y Consortiwm wedi cychwyn yn Tachwedd 2013 ac mae angen datblygu fframwaith o fesurau cyson ar gyfer holl darparwyr sydd yn cynnig amrediad o gyrsiau ar sut ddefnyddir y Gymraeg fel cyfrwng dysgu.</p> <p>Yn y ddarpariaeth gydweithredol gydag ysgolion Ynys Môn, mae'r nifer sydd yn gallu dilyn cyrsiau ar y cyd yn gyfyngedig i uchafswm o 15 dysgwr y cwrs.</p> <p>Mae darpariaeth gydweithredol rhwng ysgolion Arfon yn cynnig mynediad i gyrsiau academaidd trwy gyfrwng y Gymraeg : Addysg Gorfforol, Cymdeithaseg, Drama, Daearyddiaeth, Hanes, Seicoleg. Mewn rhai</p>	

achosion mae'r ddarpariaeth hon yn weithredol ar draws ardal Môn/Menai.

Mae sicrhau dilyniant ieithyddol priodol yn rhan greiddiol o gylch gorchwyl y Grŵp Partneriaeth ac Is-grŵp Cynllunio'r Rhwydwaith 14-19 a bydd data parthed nifer cyrsiau/nifer dysgwyr yn cael ei drafod yn ystod y flwyddyn i wirio cydymffurfiaid ac i fesur cynnydd.

Dengys y tabl y nifer a'r ganran myfyrwyr sy'n astudio'r BAC drwy gyfrwng y Gymraeg (C), Dwyieithog (P), mewn dosbarth iaith gymysg (R) a Saesneg (E)

	2009	2010	2011	2012	2013
N	722	717	729	748	
C	38 (5.3%)	73 (10.2%)	84 (11.5%)	91 (12.2%)	
P	154 (21.3%)	158 (22%)	134 (18.4%)	205 (27.4%)	
R	62 (8.6%)	64 (8.9%)	86 (11.8%)	127 (17%)	
E	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	0 (0%)	

Deilliant 5: Mwy o fyfyrwyr â sgiliau uwch yn y Gymraeg Dylid hefyd Ilenwi Atodiad 4																																															
A. Amcan	B. Perfformiad cyfredol (Cwestiynau i'w hateb)	C. Targedau	Ch. Cynnydd																																												
Gwella gwaith sgiliau llythrennedd Cymraeg.	<p>Mae'r awdurdod yn rhoi sylw i wella safonau llythrennedd Cymraeg drwy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Herio perfformiad [a thueddiadau mewn perfformiad] CS/CA2/CA3/CA4/CA5 fel rhan o ymweliad monitro tymhorol [Ymweliad 1] • Herio perfformiad [a thueddiadau mewn perfformiad] yn y profion darllen fel rhan o ymweliad monitro tymhorol [Ymweliad 1] • Herio ansawdd cyflawniad/adborth staff fel rhan o ymweliad monitro tymhorol [Ymweliad 2] • Adnabod a chrisialu'r prif faterion sydd angen sylw pellach gan ysgolion a chomisiynau cefnogaeth bellach ar gyfer achosion/sefyllfaoedd penodol • Cyflwyno rhaglen hyfforddiant flynyddol ar gyfer rhaglenni ymyrraeth ee Dyfal Donc • Adnabod arferion rhagorol/da ar lefel ranbarthol a sicrhau bod yr arferion hynny yn cael eu rhaeadru'n briodol • Hwyluso gwaith y Partneriaid Cynorthwyl parthed targedu cynhaliath ac arweiniad ym maes llythrennedd y Gymraeg • Cefnogi'r rhaglen gymorth genedlaethol [CFBT] a monitro ymateb ysgolion 																																														
Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg Iaith Gyntaf.	<table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">% disgyblion Y Cyfnod Sylfaen enillodd ddeilliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lefel 2+/Deilliant 5+</td> <td>1076/1222 (88.1%)</td> <td>1044/1121 (93.1%)</td> <td>1044/1148 (90.9%)</td> <td>1023/1106 (92.5%)</td> <td>1035/1182 (87.6%)</td> <td>1120/1290 (86.8%)</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="5">% disgyblion CA2 enillodd lefel 4+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg</th> </tr> <tr> <th></th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>% lefel 4+</td> <td>909/1255 (72.4%)</td> <td>1084/1378 (78.7%)</td> <td>1076/1307 (82.3%)</td> <td>1066/1272 (83.8%)</td> <td>1046/1264 (82.8%)</td> <td>1034/1228 (84.2%)</td> <td>983/1130 (87%)</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1"> <thead> <tr> <th colspan="2">% disgyblion CA3 enillodd lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	% disgyblion Y Cyfnod Sylfaen enillodd ddeilliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg						2008	2009	2010	2011	2012	2013	Lefel 2+/Deilliant 5+	1076/1222 (88.1%)	1044/1121 (93.1%)	1044/1148 (90.9%)	1023/1106 (92.5%)	1035/1182 (87.6%)	1120/1290 (86.8%)	% disgyblion CA2 enillodd lefel 4+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg						2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	% lefel 4+	909/1255 (72.4%)	1084/1378 (78.7%)	1076/1307 (82.3%)	1066/1272 (83.8%)	1046/1264 (82.8%)	1034/1228 (84.2%)	983/1130 (87%)	% disgyblion CA3 enillodd lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg					
% disgyblion Y Cyfnod Sylfaen enillodd ddeilliant 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg																																															
	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																									
Lefel 2+/Deilliant 5+	1076/1222 (88.1%)	1044/1121 (93.1%)	1044/1148 (90.9%)	1023/1106 (92.5%)	1035/1182 (87.6%)	1120/1290 (86.8%)																																									
% disgyblion CA2 enillodd lefel 4+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg																																															
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																								
% lefel 4+	909/1255 (72.4%)	1084/1378 (78.7%)	1076/1307 (82.3%)	1066/1272 (83.8%)	1046/1264 (82.8%)	1034/1228 (84.2%)	983/1130 (87%)																																								
% disgyblion CA3 enillodd lefel 5+ ar gyfer asesiadau athro mewn Cymraeg																																															

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
% Iefel 5+	890/1159 (76.8%)	857/1150 (74.5%)	885/1135 (78.0%)	808/1054 (76.7%)	984/1185 (83.0%)	996/1154 (86.3%)	987/1095 (90.1%)
% disgyblion CA4 sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg							
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
% A*-C	798/1107 (72.1%)	829/1117 (74.2%)	803/1119 (71.8%)	777/1147 (67.7%)	808/1117 (72.3%)	752/1017 (73.9%)	817/1136 (71.9%)

		<p>Fel y nodir uchod mae'r % sy'n cael asesiad Cymraeg iaith Gyntaf ar ddiwedd y cyfnodau allweddol a'r % sy'n cyrraedd y lefelau/graddau digwyliedig yn dda. Serch hynny, mae angen parhau i geisio gwella a chodi safonau yn y Gymraeg ac yn y cyd-destun hwn bydd disgwyl i bob ysgol uwchradd ddefnyddio'r carfanau iaith i gynllunio'n ieithyddol ar gyfer defnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng dysgu. Rhagwelir hefyd bydd cydweithio rhwng ysgolion cynradd ac uwchradd o ran sicrhau cyd-ddealltwriaeth o lefelau /asesiadau a pharatoi proffiliau ar gyfer eu hachredu yn gymorth i'r cyfeiriad hwn.</p>
		<p>Sefydlwyd gweithgor 'Hyryddo'r Gymraeg yng Ngwynedd' dan gadeiryddiaeth y Pennaeth Addysg yn dilyn canfyddiadau ardrwiad iaith yn rhai o ysgolion cynradd Gwynedd. Mae hwn yn cynnwys cynrychiolaeth o'r ysgolion cynradd, y Cyngor, yr Adran Addysg ac eraill. Trafodwyd dulliau o geisio hyrwyddo'r Gymraeg tu allan i furiau'r dosbarth. Cynhaliwyd cynhadledd Ffactor C ym Mehefin 2011 ac fe lanswyd Siarter Iaith ar gyfer ysgolion yn y gynhadledd.</p> <p>Trwy gyfrwng y Siarter Iaith sicrheir fod pob haen o gymuned yr ysgol h.y. disgyblion, rhieni, llywodraethwyr – yn atebol/weithredol wrth hyrwyddo agwedd iach/cynyddu defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg. Gosodir targedau bendant ar gyfer gofynion y wobwr efydd o'r Siarter sy'n sicrhau bod arweiniad a strategaeth pendant yn cael ei llunio ar gyfer cynyddu'r defnydd o'r Gymraeg ymhob ysgol a hynny'n unol â sefyllfa ieithyddol/gweledigaeth pob gymuned unigol. Sicrheir, trwy gyfrwng y targedau a osodir, fod gweithdrefnau gwobrwyo/annog plant i ddefnyddio'r Gymraeg yn gymdeithasol, yn y dosbarth ac ar y buarth, wedi'u sefydlu e.e. targedau gweledol 'Camau tua'r Copa' sy'n gosod camau clir ar sut i gynyddu defnydd o'r iaith Gymraeg a.y.y.b.</p>
		<p>Mae un targed ar gyfer y wobwr arian wedi'u gosod ymhob adran, ac mae'n ofynnol i bob ysgol</p>

ymgyrraedd at y targedau hynny. Mae pob ysgol wedi derbyn arweiniad a disg sy'n cynnwys adnoddau pwrpasol i weithredu'r targedau yma. Ymhellach na hynny, mae pob ysgol yn gosod eu gweledigaeth eu hunain ar gyfer gofynion y wobwr arian.

Yn sgil hynny:

- Mae Cymunedau Dysgu Proffesiynol Siarter Iaith wedi'u ffurfio er mwyn cyd-weithio ar brosiectau i godi ymwybyddiaeth a hyrwyddo'r Gymraeg yn ddalgyrchol
- Mae llais y plentyn yn gryf yn y broses o hyrwyddo'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg e.e. aelodau'r Cyngor Ysgol yn gweithredu ar syniadau i ddylanwadu ar y gymuned ehangach i ddefnyddio'r Gymraeg
- Cynhelir gweithgareddau sy'n rhoi ffocws ar godi proffil a gwerth y Gymraeg mewn ysgolion
- Anelir at newid agweddau/ cynnal agweddau iach tuag at yr iaith gyda phob ysgol yn gyfrifol am gyflwyno pamffled a chyflwyniad sy'n trosglwyddo'r neges pa mor werthfawr ydy siarad Cymraeg a'r fantais sydd yna o fod yn ddwyieithog. Mae pob ysgol wedi derbyn pamffled, cyflwyniad ac arweiniad ar sut i annerch rhieni ar fanteision addysgol, economaidd, diwylliannol sydd yna o fod yn hyfedr ddwyieithog.
- Rhannu arferion da. Sicrhau hyfforddiant gemau buarth i bob ysgol yng Ngwynedd.

O ran y sector uwchradd, sefydlwyd Gweithgor Cynyddu'r Defnydd Cymdeithasol o'r Gymraeg yn y Sector Uwchradd ym mis Medi 2013. Mae'r gweithgor yn canolbwyntio ar ddatblygu a sefydlu dilyniant i Siarter Iaith Ysgolion Cynradd Gwynedd yn y sector uwchradd. Bydd y bobl ifanc eu hunain yn chwarae rhan ganolog yn natblygiad y cynllun. Prif nôd y prosiect yw darganfod neu lunio datrysiadau ymarferol i gynyddu'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg ymysg pobl ifanc ysgolion uwchradd Gwynedd.

Gellir rhagdybio hefyd y bydd rhwydweithiau cefnogol a chymunedau dysgu proffesiynol yn cael eu ffurfio a'u defnyddio yn yr un modd a chyda'r Siarter Iaith Gynradd er mwyn cyd-weithio ar brosiectau i godi ymwybyddiaeth a hyrwyddo'r Gymraeg yn ddalgyrchol.

Gellir hefyd rhagdybio y bydd unrhyw gynllun yn anelu tuag at newid agweddau/ cynnal agweddau iach tuag at yr iaith a dwyieithrwydd. Mae'n bosib y bydd bob ysgol (fel ag yn achos y Siarter Gynradd) yn gyfrifol am gyflwyno pamffled a chyflwyniad sy'n trosglwyddo'r neges pa mor werthfawr ydy siarad Cymraeg a'r fantais sydd o fod yn ddwyieithog i blant a

	<p>rhieni. Cyflwyno/ annerch rhieni ar fanteision addysgol, economaidd, diwylliannol sydd i'w plant o fod yn hyfedr dwyieithog.</p> <p>O ran cefnogi ysgolion i gynllunio ar gyfer defnydd anffurfiol o'r Gymraeg ac i fesur effaith eu cynlluniau bydd yr Awdurdod yn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rhoi arweiniad / rhannu adnoddau sy'n cefnogi targedau'r Siarter Iaith trwy gyfrwng cynadleddau, e-byst, disgiau Cd a.y.y.b. • Cyfathrebu, rhoi arweiniad a gosod disgwyliadau clir o'r targedau sydd angen eu gosod ar gyfer y Siarter trwy fformat 'rhaglen weithredu'. Rhannu arferion da sy'n bodoli o 'ysgol i ysgol'. Sicrhau cyfathrebu rheolaidd trwy e-bost/ Trydar/Gweplyfr a.y.y.b. • Enghreifftio'r dystiolaeth a'r ffyrdd o fesur effaith sydd angen i bob ysgol gyflwyno trwy ffurfio a rhannu llyfr gwybodaeth (Mesur deilliannau) • Cyd-weithio/cyd gynllunio efo'r ysgolion ar syniadau/ gweithgareddau sy'n rhoi ffocws ar godi profil a gwerth y Gymraeg e.e. gwahodd 'enwogion' i'r ysgolion er mwyn cynnwys diddordeb ac ysbrydoli plant. Cynnal ffair Gymreig, wythnosau 'Cymru Cwl' a.y.y.b. • Arfogi ysgolion i siarad gyda rhieni am fanteision y Gymraeg trwy lunio taflenni a chyflwyniadau parod ar eu cyfer. • Cyd weithio'n agos efo Cymraeg i Oedolion er mwyn sicrhau cefnogaeth ac annog rhieni i fynychu gwersi ac i ddysgu'r Gymraeg yn yr ysgolion. Strwythuro gweithgareddau fel bo'r 'dysgwyr' a'r disgyblion yn cael ymarfer defnyddio'r Gymraeg efo'i gilydd. Rhannu'r broses a'r templeddau a ddefnyddir ymysg yr ysgolion peilot efo gweddill ysgolion Gwynedd. • Rhannu adnoddau sy'n cefnogi targedau'r Siarter Iaith trwy gyfrwng cynadleddau, e-byst, disgiau Cd a.y.y.b. • Cyfathrebu, rhoi arweiniad a gosod disgwyliadau clir o'r nodau sy'n ddisgwyliedig. Rhannu arferion da, enghreifftio'r dystiolaeth sydd angen trwy lythyr a fformat 'rhaglen weithredu'. Enghreifftio'r math o dystiolaeth sy'n mesur effaith/cynnydd e.e. holiaduron cyn/ar ôl gweithgaredd, cofnod o gynnydd ar dargedau gweledol, cofnod o weledigaeth y Cyngor Ysgol a.y.y.b. • Arfogi ysgolion i siarad gyda rhieni am fanteision y Gymraeg trwy lunio taflenni a chyflwyniadau parod ar eu cyfer. • Cyd weithio'n agos efo Cymraeg i Oedolion er mwyn sicrhau cefnogaeth ac annog 	
--	---	--

	<p>rhieni i fynychu gwersi ac i ddyngu'r Gymraeg yn yr ysgolion. Strwythuro gweithgareddau fel bo'r 'dysgwyr' a'r disgyblion yn cael ymarfer defnyddio'r Gymraeg efo'i gilydd. (Cynllun peilot)</p> <p>O ran sicrhau bod ysgolion yn mabwysiadu agwedd ysgol gyfan i gynllunio ar gyfer defnydd anffurfiol o'r Gymraeg mewn ysgolion Cymraeg a dwyieithog:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mae gofynion y wobr efydd a'r arian o'r Siarter laith yn sicrhau bod pob aelod o gymuned yr ysgol yn weithredol ac yn atebol i'r nod o gynyddu'r defnydd cymdeithasol o'r Gymraeg. • Mae pob ysgol yn gyfrifol am lunio 'rhaglen weithredu' yn seiliedig ar eu cefndir ieithyddol a'u gweledigaeth unigol. Mae yna dargedau ymhob adran o'r Siarter laith hefyd sydd yn ofynnol i bawb ymgyrhaedd atynt. Bydd pob ysgol yn cael eu hachredu gan ddilyswyr allanol. • Bydd Canllaw'r Llywodraeth ar gyfer Datblygu Cymraeg Anffurfiol yn y Sector Uwchradd yn bwydo i mewn i gynllun Gwynedd 																																																		
<p>Gwella darpariaeth a safonau Cymraeg Ail laith.</p>	<p>Dengys y tablau isod niferoedd disgyblion aseswyd yn y Gymraeg fel Ail laith ar ddiwedd CA2 a CA3.</p> <table border="1" data-bbox="815 640 879 1821"> <thead> <tr> <th>CA2</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>L4+</td> <td>0/0</td> <td>0/0</td> <td>0/0</td> <td>0/0</td> <td>0/4</td> <td>0/3</td> <td>0/1</td> </tr> </tbody> </table> <table border="1" data-bbox="903 640 991 1821"> <thead> <tr> <th>CA3</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>L5+</td> <td>72/213 (33.8%)</td> <td>160/295 (54.2%)</td> <td>187/293 (63.8%)</td> <td>136/238 (57.1%)</td> <td>139/246 (56.5%)</td> <td>127/191 (66.5%)</td> <td>180/236 (76.3%)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Ni weithredwyd peilot ail laith yn ysgolion Gwynedd.</p> <p>Mae'r tabl isod yn nodi % disgyblion diwedd CA4 sy'n cyrraedd graddau A*-C mewn TGAU Cymraeg Ail laith (cwrs llawn).</p> <table border="1" data-bbox="1193 640 1281 1821"> <thead> <tr> <th>A*-C</th> <th>2007</th> <th>2008</th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>A*-C</td> <td>163/208 (78.4%)</td> <td>213/268 (79.5%)</td> <td>179/215 (83.3%)</td> <td>200/255 (78.4%)</td> <td>195/237 (82.3%)</td> <td>159/195 (81.5%)</td> <td>183/210 (87.1%)</td> </tr> </tbody> </table> <p>Mae'r nifer yn fach ac mae % llwyddiant yn dda yn ei gyd-destun ei hun. Continuiwrm iaith.</p>	CA2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	L4+	0/0	0/0	0/0	0/0	0/4	0/3	0/1	CA3	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	L5+	72/213 (33.8%)	160/295 (54.2%)	187/293 (63.8%)	136/238 (57.1%)	139/246 (56.5%)	127/191 (66.5%)	180/236 (76.3%)	A*-C	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	A*-C	163/208 (78.4%)	213/268 (79.5%)	179/215 (83.3%)	200/255 (78.4%)	195/237 (82.3%)	159/195 (81.5%)	183/210 (87.1%)		
CA2	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																												
L4+	0/0	0/0	0/0	0/0	0/4	0/3	0/1																																												
CA3	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																												
L5+	72/213 (33.8%)	160/295 (54.2%)	187/293 (63.8%)	136/238 (57.1%)	139/246 (56.5%)	127/191 (66.5%)	180/236 (76.3%)																																												
A*-C	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013																																												
A*-C	163/208 (78.4%)	213/268 (79.5%)	179/215 (83.3%)	200/255 (78.4%)	195/237 (82.3%)	159/195 (81.5%)	183/210 (87.1%)																																												

Cynyddu cyfleoedd i ddysgwyr o bob oedran i ymarfer eu Cymraeg tu allan i'r ystafell ddosbarth.	Nid yw ysgolion Gwynedd yn cynnig y cwrs Cymraeg Ail Iaith (cwrs byr).																				
Cynyddu cofrestrïadau Cymraeg Safon Uwch Cymraeg a Chymraeg Ail Iaith fel canran o gofrestrïadau TGAU Cymraeg a Chymraeg Ail Iaith.	<p>Dengys y tabl isod nifer ymgeiswyr TGAU Cymraeg a Chymraeg Ail Iaith sy'n mynd ymlaen i astudio Safon Uwch. Nid oes cyfeiriad yn y data hwn at y disgyblion a aiff i Goleg Meirion Dwyfor.</p> <table border="1" data-bbox="703 1081 863 1821"> <thead> <tr> <th></th> <th>2009</th> <th>2010</th> <th>2011</th> <th>2012</th> <th>2013</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Iaith Gyntaf</td> <td>67/259 (25.9%)</td> <td>63/269 (23.4%)</td> <td>52/279 (18.6%)</td> <td>41/255 (16.1%)</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Ail Iaith</td> <td>2/39 (5.1%)</td> <td>6/46 (13%)</td> <td>1/58 (1.7%)</td> <td>3/61 (4.9%)</td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>Parhau i weithio gydag adrannau Cymraeg i geisio annog disgyblion i barhau gyda'r Gymraeg hyd Safon Uwch wedi iddynt lwyddo yn TGAU. Ceisio pwysleisio manteision y Gymraeg fel pwnc Safon Uwch ac yn bwnc i'w astudio ymhellach, yn ogystal â cheisio gwneud y pwnc yn apelgar a pherthnasol i ddisgyblion – hyn drwy ddulliau dysgu ac addysgu amrywiol a defnydd effeithiol o adnoddau perthnasol.</p>		2009	2010	2011	2012	2013	Iaith Gyntaf	67/259 (25.9%)	63/269 (23.4%)	52/279 (18.6%)	41/255 (16.1%)		Ail Iaith	2/39 (5.1%)	6/46 (13%)	1/58 (1.7%)	3/61 (4.9%)			
	2009	2010	2011	2012	2013																
Iaith Gyntaf	67/259 (25.9%)	63/269 (23.4%)	52/279 (18.6%)	41/255 (16.1%)																	
Ail Iaith	2/39 (5.1%)	6/46 (13%)	1/58 (1.7%)	3/61 (4.9%)																	

Deilliant 6: Darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol cyfrwng Cymraeg			
A. Amcan	B. Perfformiad cyfredol (Cwestiynau i'w hateb)	C. Targedau	Ch. Cynnydd
Gwella darpariaeth Anghenion Dysgu Ychwanegol (ADY) Cyfrwng Cymraeg.	<p>Mae pob disgybl sydd ag anghenion dysgu ychwanegol yn cael mynediad at wasanaethau Cyfrwng Cymraeg</p> <p>Mae effaith ail strwythuro gwasanaethau mewn meysydd penodol (Gwybyddiaeth a Dysgu, Anhwylderau laith) yn sicrhau fod y plant ag ADY yn cyrraedd eu targedu ac yn cael mynediad llawn i wasanaethau Cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Mae'r Awdurdod yn y broses o gynllunio ysgol newydd bwrpasol ar gyfer plant sydd ag anghenion addysgol arbennig. Bydd yr ysgol newydd yn sicrhau addysg arbennig o'r ansawdd gorau gyda'r potensial o ddatblygu'n ganolfan o ragoriaeth ddwyieithog ar gyfer ymateb i anghenion disgyblion yn draws yr awdurdod a thu hwnt.</p> <p>Mae trafodaethau wedi cychwyn rhwng yr Adran Addysg a Gwasanaethau Cymdeithasol mewn perthynas â chyflwyno polisi / protocol i'r Panel Rhiant Corfforaethol er mwyn sicrhau gwell mynediad i addysg Cyfrwng Cymraeg i blant mewn gofal sydd wedi eu lleoli tu allan i Wynedd.</p> <p>Darperir gwasanaethau AAA y Sir yn bennaf trwy'r Cydbwylgor Anghenion Addysgol Arbennig [CBAAA], sef trefniant ar y cyd â Chyngor Sir Ynys Môn. Mae staff y CBAAA yn cynnwys athrawon arbenigol, seicolegwyr addysg, cydlynnydd datganiadau a staff gweinyddol/clerigol. Yn sgil hyn, mae gan ddisgyblion a'u rhieni fynediad i wasanaeth sydd yn gwbl ddwyieithog ac mae'r holl broses o lunio Datganiad AAA, gan gynnwys y ddogfennaeth, yn cael ei chynnig i rieni/gwarchodwyr yn Gymraeg neu yn Saesneg.</p>	Pob disgybl gydag anghenion dysgu ychwanegol yn cael mynediad at wasanaethau cyfrwng Cymraeg. 100%	

	<p>Cydymffurfir yn llwyr â Chôd Ymarfer AAA Cymru. Sicrheir cydraddoldeb o ran darpariaeth iaith ym mhob gwasanaeth a chanfyddir beth yw dewis iaith rhieni yn gynnar yn y broses o ddelio â phlentyn sydd ag AAA. Cynhelir asesiadau yn newis iaith y rhieni a chymerir camau i sicrhau bod pawb sydd a wnelont â'r broses yn cael gwybod am anghenion iaith y plentyn. Cydymffurfir â'r gofynion hefyd o safbwynt darparu cynlluniau addysg unigol yn ddwyieithog a darperir pob gohebiaeth a deunydd ysgrifenedig naill ai'n ddwyieithog neu'n y Gymraeg. Darperir adnoddau cyfrwng Gymraeg neu ddwyieithog ar gyfer disgyblion.</p> <p>Mae darpariaeth cyfrwng Gymraeg a dwyieithog ar gael ar gyfer yr holl ystod ac amrywiaeth o AAA. Darperir gwasanaeth seicoleg addysg dwyieithog i Ysgolion Arbennig a phrif-ffrwd. Un anhawster sydd yn codi yw sicrhau cyflenwad digonol o seicolegwyr addysg dwyieithog.</p> <p>Mae'n ddisgwyliad i gynorthwyyr cynnal dysgu fod yn ddwyieithog. Mae'r rhan fwyaf o'r hyfforddiant ar eu cyfer hefyd yn ddwyieithog.</p> <p>Mae gan yr Awdurdod gytundeb lefel gwasanaeth gyda SNAP. Sicrheir mewn cyfarfodydd cyswllt â hwynt eu bod yn ymwybodol o'r gofynion arnynt o safbwynt yr iaith Gymraeg.</p>		
--	--	--	--

Deilliant 7: Cynllunio'r gweithlu a datblygiad proffesiynol parhaus			
A. Amcan	B. Perfformiad cyfredol (Cwestiynau i'w hateb)	C. Targedau	Ch. Cynnydd
Sicrhau cyflenwad digonol o ymarferwyr ar gyfer addysg cyfrwng Cymraeg.	<p>Er nad oes ffigur penodol ar gael, nid yw'r Adran Addysg yn ymwybodol o unrhyw swyddi</p> <ul style="list-style-type: none"> - cynradd sy'n gofyn am y gallu i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg - uwchradd sy'n gofyn am y gallu i ddysgu drwy gyfrwng y Gymraeg - swyddi uwchradd i ddysgu Cymraeg Ail Iaith - swyddi cynorthwyyr dosbarth/dysgu ar gyfer gweithio drwy gyfrwng y Gymraeg <p>oedd yn wag ar ddechrau Medi 2013.</p> <p>Mae trefniadau hyfforddiant dwyieithog o ansawdd ar gael i staff yr Awdurdod ac mae'r gwasanaethau a ddarperir yn hollol ddwyieithog.</p> <p>Wrth hysbysebu swyddi mae'r Awdurdod yn datgan ei bod yn ofynnol i ddeiliaid swyddi allu cyfathrebu trwy gyfrwng y Gymraeg a'r Saesneg i lefel briodol y swydd.</p> <p>Anogir staff i ddatblygu eu sgiliau ieithyddol ac fe'u rhyddheir, os bydd angen, i ddysgu neu i loywi eu sgiliau. Mae'r Cyngor yn darparu ar gyfer hyfforddi staff ar sawl lefel.</p> <p>Mae Swyddogion yr Adran Addysg yn cynnig cyngor a chynhaliadaeth reolaethol a phersonél i gyrrff llywodraethu ysgolion. Mae rhaglen hyfforddi Llywodraethwyr yn rhoi sylw i faterion staffio yn ogystal â rôl a chyfrifoldebau cyffredinol llywodraethwyr.</p>		
Gwella sgiliau ymarferwyr.	Penodwyd Swyddog Gwella Ansawdd Addysg (Rheoli a Monitro Grantiau) er mwyn sicrhau bod yr Awdurdod a'r ysgolion yn gwneud defnydd effeithiol o Grant y Gymraeg mewn Addysg i gefnogi		

<p>Gwella methodoleg ymarferwyr</p>	<p>gweithgareddau sy'n cyfrannu at amcanion y Strategaeth Addysg Cyfrwng Cymraeg.</p> <p>Cynhaliwyd archwiliad o sgiliau iaith Gymraeg staff addysgu yn ystod 2013. Bwriad yr arolwg oedd casglu gwybodaeth er mwyn gwella cynllunio a thargedu rhaglenni hyfforddiant a chefnogaeth i'r dyfodol. Drwy'r grŵp strategol trawsawdurdod sy'n cael ei arwain y Pennaeth Addysg, bwriedir dadansoddi canlyniadau yr arolwg yma er mwyn adnabod anghenion hyfforddi a chynllunio rhaglen Datblygiad Proffesiynol Parhaus (hyfforddiant a mentora, codi safonau llythrennedd, cyrsiau Cynllun Sabothol iaith Gymraeg Llywodraeth Cymru).</p> <p>Ar hyn o bryd, mae hyfforddiant iaith ar gael i'r holl athrawon / cymorthyddion a chynigir y dewis o gyrsiau iaith mwy dwys yn flynyddol yn ogystal. Rhagwelir y bydd hyn yn digwydd ar ffurf Cymunedau Dysgu Proffesiynol ac yn faes ar gyfer cydweithio fel rhan o'r cynllun cymorth 'Ysgol i Ysgol' yn y dyfodol.</p> <p>Targedir athrawon ysgolion yr ardaloedd lle mae angen datblygiad pellach drwy gydweithio fel rhan o'r cynllun cymorth 'Ysgol i Ysgol' a thrwy gynnal cymunedau dysgu proffesiynol er mwyn hyrwyddo datblygiad y Gymraeg, sy'n rhoi sylw i ddatblygu sgiliau addysgu / methodoleg, a chanolbwyntio yn ogystal ar agweddau o bynciau ar draws y cwricwlwm.</p> <p>Yn ogystal, gwneir pob ymdrech i annog mwy o athrawon a chynorthwyrwyr dosbarth i fanteisio ar y cyfleoedd sydd ar gael i loywi sgiliau cyfathrebu yn y Gymraeg e.e. Cynllun Sabothol: Canolfan Bedwyr a Chanolfan Addysg Oedolion Prifysgol Bangor.</p> <p>Dechreuwyd ar y gwaith o sefydlu rhaglen gynhwysfawr o hyfforddiant i'r gweithlu cynradd i gyd er mwyn cynorthwyo ysgolion i fedru gweithredu gofynion y Siarter iaith. Mae cynlluniau peilot llwyddiannus wedi'u cynnal, a bydd y gwaith yn mynd rhagddo eleni ym mhob pob</p>		
-------------------------------------	---	--	--

<p>Integreiddio ystyriaethau cyfrwng Cymraeg ym mhob agwedd ar y Fframwaith Effeithiolrwydd Ysgolion</p>	<p>ysgol gynradd yng Ngwynedd. Mae gweithgor wedi'i greu i gychwyn y gwaith o sefydlu'r un egwyddorion yn y sector uwchradd.</p> <p>Mae Cymunedau Dysgu Proffesiynol, ynghyd â chydweithio fel rhan o'r cynllun cymorth 'Ysgol i Ysgol' ar waith yn yr ysgolion ac yn hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg.</p> <p>Mae pob Arweinydd System a'r Uwch Arweinydd System sydd yn weithredol yng Ngwynedd yn cyflawni eu dyletswyddau yn ddwyieithog ac yn gwbl rugl yn Y Gymraeg a'r Saesneg fel ei gilydd (yn ysgrifenedig ac ar lafar).</p>		
--	--	--	--

ADRAN 3: Sylwebaeth a nodiadau pellach

Atodiad 1: Hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn ehangach

Pwrpas yr Atodiad hwn yw cyflwyno rhai cynigion ar gyfer ymateb i un o brif flaenoriaethau'r Cyngor, sef hyrwyddo'r iaith Gymraeg. Mae Strategaeth Iaith Gwynedd yn cynnabod dylanwad addysg ynghyd â chyfluoedd anffurfiol i blant a phobl ifanc ddefnyddio'r Gymraeg fel cyfrwng cymdeithasol fel bod modd iddynt ddatblygu hyder i ddefnyddio'r Gymraeg a meithrin agweddau cadarnhaol tuag at yr iaith y tu hwnt i sefyllfaoedd adcyng ffurfiol.

Cyflwynir y cynigion isod a bwriedir eu trafod ymhellach gyda Hunaniaith ac ysgolion y sir gyda'r nod o ddatblygu a gweithredu cynlluniau i ddylanwadu'n gadarnhaol ar agweddau a defnydd o'r Gymraeg ymysg plant a phobl ifanc yn ystod cyfnod gweithredu'r Cynllun Strategol hwn.

Cyffredinol

Taflen yn hyrwyddo manteision addysg Gymraeg/ddwyieithog.

Llunio Siarter iaith i bob ysgol yng Ngwynedd.

Cyfnod Sylfaen

Datblygu a gweithredu cynllun i wobnwo defnydd o'r Gymraeg fel rhan o agenda ehangach i hyrwyddo ymddygiad cadarnhaol

Cydweithio gyda'r Canolfannau Gymraeg i Oedolion i hyrwyddo cyrsiau Hwyl i'r Teulu/Cymraeg i'r Teulu sydd yn targedu rhieni plant y Cyfnod Sylfaen.

Cynradd

Dynodi cyfrifoldeb i bob Cyngor Ysgol i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg.

Sefydlu Pencampwyr Iaith neu gynllun cyffelyb i'r 'buddy' buarth.

Datblygu rhaglen o siaradwyr gwadd Gymraeg a Chymreig i ymweld â disgyblion ysgolion cynradd er mwyn cynyddu statws, bri a balcher i'r Gymraeg a'r hunaniaeth Gymreig ymysg plant a phobl ifanc.

Uwchradd

Dynodi cyfrifoldeb i bob Cyngor Ysgol i hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg.

Sefydlu Pencampwyr Iaith.

Datblygu rhaglen o siaradwyr gwadd Cymraeg a Chymreig i ymweld â disgyblion ysgolion uwchradd er mwyn cynyddu statws, bri a balcher i'r Gymraeg a'r hunaniaeth Gymreig ymysg plant a phobl ifanc.

Gweithlu

Hyfforddiant Ymwybyddiaeth Iaith.

Hyfforddiant i wella sgiliau iaith staff ategol ysgolion.

Cynnal hyfforddiant i'r gweithlu er mwyn sicrhau eu dealltwriaeth o fuddiannau caffael iaith a dulliau addas a sensitif o hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg ymysg plant a phobl ifanc.

Llywodraethwyr

Annog Llywodraethwyr i ddynodi aelod i fod yn gyfrifol am hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn yr ysgol.

Atodiad 2: Nifer a chanran y disgyblion sy'n mynychu lleoliadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a lleoliadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a lleoliadau cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a gyllidir sy'n darparu'r cyfnod sylfaen sy'n trosglwyddo i ysgolion cyfrwng Cymraeg a dwyieithog (nodwch os nad yw'r wybodaeth ar gael)

Enw'r Cylch Meithrin/Ileoliad Cymraeg nas cynhelir	Enw'r lleoliad cyfrwng Cymraeg nas cynhelir a gyllidir (Cylch Meithrin)	Nifer o lefydd ar gael	Nifer o blant mynychu	Canran y disgyblion sy'n trosglwyddo i ysgolion Cymraeg a dwyieithog
	Penrhosgarnedd	24		88%
Cylch Cae Top		46		95%
	Bethel	19		100%
	Cefnfaes	20		100%
	Bontnewydd	24		100%
	Caban Cegin	24		100%
	Carmel	12		100%
	Coed Mawr	24		100%
	Deiniolen	20		100%
	Gerlan	12		100%
	Hirael	16		100%
	Llanberis a Nant Peris	17		100%
	Llanllechid	16		100%
	Llanllyfni	16		100%

Llanrug	20			100%
Dinas, Llanwnda	12			100%
Maesincla	52			100%
Mynydd Llandygai	12			100%
Penygroes	18			100%
Rhostryfan	26			100%
Y Gelli	24			100%
Seiont a Pheblig	52			100%
Talybont a Llandygai	18			100%
Talysarn	12			100%
Tregarth	24			100%
Twthill	20			100%
Waunfawr	18			100%
Y Felinheli	20			100%
Y Garnedd	40			100%
Y Groeslon	24			100%
Aberdaron	15			100%

	Abererch	16			100%
	Beddgelert	10			100%
	Brynaerau	12			100%
Bryncroes		20			100%
	Chwilog	24			100%
	Criccieth	16			100%
Edern		12			100%
	Garndolbenmaen	16			100%
	Llanbedrog	16			100%
	Llanengan	16			100%
Llanysumdwy		12			100%
	Morfa Nefyn	20			100%
	Nefyn	16			100%
	Pentreuchaf	15			100%
	Porthmadog	16			100%
	Pwllheli	16			100%
	Y Ffor	24			100%

	Gorlan Fach	16			100%
	Yr Eifl	20			100%
	Blaenau Ffestiniog	20			100%
	Craig Y Deryn				100%
	Corris	18			100%
	Dolybont	20			100%
	Dolgellau	26			100%
	Ffestiniog	16			100%
	Gellilydan	12			100%
	Harlech	24			100%
	Llanbedr	20			100%
	Llanuwchllyn	24			100%
	Maesywaen	25			100%
	Penrhyndeudraeth				100%
	Sarnau a Llannderfel	24			100%
	Talsarnau	16			100%
	Trawsfynydd	20			100%

	Tywyn	26			100%
	Y Bala	28			100%
	Y Bermo	16			100%
	Y Gromlech	24			100%

Atodiad 3: Nifer a chanran y disgyblion mewn ysgolion cynradd Cymraeg a dwyieithog sy'n trosglwyddo i ysgolion uwchradd Cymraeg

Cyfanswm y disgyblion mewn ysgolion cynradd Cymraeg a dwyieithog	Cyfanswm y disgyblion mewn ysgolion uwchradd Cymraeg	Canran y disgyblion sy'n trosglwyddo i ysgolion uwchradd Cymraeg a dwyieithog

Fel nodir yn y cynllun bod pob disgybl yn trosglwyddo i ysgolion uwchradd dwyieithog.

Atodiad 4: Cyrhaeddiad a pherfformiad mewn Cymraeg Ail Iaith

Blwyddyn: 2013

Cyfnod Allweddol 2

	Nifer y disgyblion		Canran disgyblion	Canran cyrraedd Lefel 4 sy'n
	2011	2012	2013	
Asesiadau athro mewn Cymraeg Ail iaith ar ddiwedd Cyfnod Allweddol 2	0/4 (0%)	0/3 (0%)	0/1 (0%)	

%Lefel 4+	0/4 (0%)	0/3 (0%)	0/1 (0%)
-----------	----------	----------	----------

Cyfnod Allweddol 3

	Nifer y disgyblion		Canran disgyblion	Canran cyrraedd Lefel 5 sy'n
	2009	2010	2011	
Disgyblion Blwyddyn 9 sy'n cael asesiad athro mewn Cymraeg Ail iaith	187/293 (63.8%)	136/238 (57.1%)	139/246 (56.5%)	180/236 (76.3%)

%Lefel 5+	187/293 (63.8%)	136/238 (57.1%)	139/246 (56.5%)	180/236 (76.3%)
-----------	-----------------	-----------------	-----------------	-----------------

Atodiad 5: Nid oes rhaid cynnwys y wybodaeth ganlynol mewn atodiad neu dabl ar wahân ond dylech ei gynnwys i gefnogi'r testun yn Neilliant 5:

- canlyniadau asesiadau a/neu arholiadau allanol disgyblion yn dilyn rhaglenni astudio Cymraeg yng Nghyfnodau Allweddol 2, 3 a 4
- canlyniadau asesiadau a/neu arholiadau allanol disgyblion yn dilyn rhaglenni astudio Cymraeg Ail Iaith yng Nghyfnodau Allweddol 2, 3 a 4
- niferoedd a chanrannau disgyblion:
 - a gofrestrir ar gyfer arholiad allanol mewn Cymraeg Ail Iaith, yn ôl y math o gwrs, a
 - na chofrestrwyd ar gyfer arholiad allanol mewn Cymraeg Ail Iaith.

Atodiad 6: CANLLAWIAU GWEITHREDU'R POLISI IAITH

Pwrpas y ddogfen hon yw cyflwyno crynodeb o'r disgwyliadau a osodir ar bennaethiaid a'u hysgolion mewn perthynas â gweithredu'r Polisi Iaith.

Disgwylir i bob Pennaeth, mewn ymgynghoriad â'i staff a'r Corff Llywodraethu, adolygu Polisi Iaith yr ysgol yn rheolaidd.

Cyfrifoldeb y Pennaeth yw sicrhau llwyddiant y Polisi Iaith yn ei ysgol/hysgol; mae disgwyl i'r Pennaeth ddarparu arweiniad pendant er mwyn sefydlu dealltwriaeth drwyadl o nôd y polisi ac i sicrhau bod ymdrechion athrawon dosbarth yn cael eu hatgyfnerthu drwy sicrhau bod ethos Gymraeg a Chymreig priodol yn yr ysgol.

Diffinia'r Polisi Iaith ddatblygiad ieithyddol disgyblion yn y Gymraeg a'r Saesneg wrth iddynt weithio tuag at y nôd o ddwyieithrwydd.

CARFAN	Diffiniad o'r math o ddisgybl yn ôl ei allu ieithyddol.
A	Disgyblion â hyfedredd oed-berthnasol cyfochrog yn y Gymraeg a'r Saesneg.
B	Disgyblion â hyfedredd priodol yn y Gymraeg ond sydd ag angen atgyfnerthu rhai agweddau ar eu sgiliau ieithyddol yn y Saesneg.
C1	Disgyblion â hyfedredd priodol yn y Saesneg ond sydd angen atgyfnerthu rhai agweddau ar eu sgiliau ieithyddol yn y Gymraeg.

C2	Disgyblion â hyfedredd priodol yn y Saesneg ond sydd heb y sgiliau oed-berthnasol priodol yn y Gymraeg.
CH	Disgyblion heb sgiliau oed-berthnasol priodol yn y naill iaith na'r llall.

Disgwyllir i bob ysgol ddarparu'n ofalus ar gyfer datblygu dwyieithrwydd pob disgybl trwy gynllunio ieithyddol bwriadus.

AMCANION CYFFREDINOL

Nôd y Polisi Iaith yw sicrhau bod holl ddisgyblion y sir yn meddu ar sgiliau ieithyddol priodol yn y Gymraeg a'r Saesneg. Yr un yw'r disgwyliad ar gyfer pob un o'r ysgolion.

Rhaid sicrhau darpariaeth addas i ganiatáu i bob disgybl ddatblygu'n hyfedr ddwyieithog. Yn y cyd-destun hwn, mae angen parhau i feithrin sgiliau'r disgyblion hynny sy'n Gymry Gymraeg, a chyflwyno'r Gymraeg i'r rhai hynny sy'n ddysgwyt.

Disgwyllir i holl sefydliadau addysg y sir adlewyrchu ac atgyfnerthu'r Polisi Iaith yn eu gweinyddiad, eu bywyd cymdeithasol a'u trefn fugeiliol yn ogystal ag yn eu darpariaeth gwricwlaidd.

Er mai nôd cyffredinol y Polisi yw dwyieithrwydd, fe bwysir y fantol o blaid y Gymraeg. Mae hyn yn arbennig o wir yn y blynyddoedd cynnar er mwyn gosod sylfeini cadarn ar gyfer datblygiad pellach. Yn y Cyfnodau Allweddol eraill, mae angen strategaeth bendant er mwyn datblygu gafael y disgybl ar y Gymraeg.

AMCANION PENODOL

YSGOLION CYNRADD

Yn y Blynyddoedd Cynnar, mae angen gosod sylfaen gadarn yn y Gymraeg gan sicrhau bod disgyblion yn yr ardaloedd Seisnigedig yn cael y cyfle i ddysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl. Yn y cyd-destun hwn, mae angen gweithredu ar gynnwys y dogfennau 'Gosod Sylfeini Dwyieithrwydd yn y Blynyddoedd Cynnar' a 'Cynllunio Datblygiad Iaith yn yr ardaloedd Seisnigedig'.

Yn CA1, dylid adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y cyfnod meithrin a derbyn drwy barhau i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg, a chychwyn ar y broses o ddatblygu eu sgiliau yn y Saesneg. Yn ymarferol, golyga hyn y bydd y mwyafrif o'r ysgolion yn cychwyn cyflwyno'r Saesneg yn ffurfiol yn y tymor olaf ar ddiwedd CA1. Y Gymraeg fydd iaith swyddogol yr asesu yn yr ysgol ar ddiwedd y cyfnod allweddol.

Yn CA2, dylid parhau i ddatblygu gafael disgyblion ar y Gymraeg gan roi sylw i ddatblygu eu sgiliau yn y ddwy iaith. Asesir cynnydd disgyblion yn y Gymraeg a'r Saesneg ar ddiwedd y cyfnod allweddol.

Dylai pob ysgol sefydlu trefn ar gyfer tracio a mesur datblygiad ieithyddol y disgyblion yn ôl y Carfanau Iaith gyda'r nôd o sicrhau bod pob un yn symud tuag at Garfan A.

Yn ychwanegol, disgwylir i ysgolion sicrhau bod disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg yn CA2, yn dysgu'r Gymraeg cyn gynted â phosibl, naill ai trwy fynychu Canolfan Iaith, neu trwy ddarpariaeth ddwys yn yr ysgol, er mwyn iddynt allu dilyn y cwricwlwm trwy gyfrwng y Gymraeg / ddwyieithog.

YSGOLION UWCHRADD

Yr un yw'r disgwyliad ar gyfer pob ysgol uwchradd.

Disgwylir i bob disgybl sydd wedi cyrraedd lefel 3+ ar ddiwedd CA2 ddilyn Cymraeg Iaith Gyntaf er mwyn sicrhau dilyniant a pharhad priodol. Yn ychwanegol, mae angen sicrhau bod pob disgybl yn astudio'r Gymraeg fel pwnc hyd at ddiwedd B11 ac yn cael asesiad yn y Gymraeg ar ddiwedd CA3 ac yn sefyll arholiadau allanol priodol ar ddiwedd CA4.

Rhaid adeiladu ar y sylfaen a osodwyd yn y cynradd trwy sicrhau bod pob disgybl yn parhau i ddatblygu sgiliau yn y Gymraeg a'r Saesneg trwy ddefnyddio'r ddwy iaith yn gyfrwng dysgu i amrywiol raddau. Yn y cyd-destun hwn, mae angen defnyddio'r wybodaeth a drosglwyddir am garfanau ieithyddol pob disgybl gan y Cyd-gysylltwyr Iaith Dalgylchol ar gyfer cynllunio ieithyddol bwriadus. Yn ymarferol, bydd angen gweithredu yn y modd a ganilyn.

Yn achos disgyblion carfanau A a B bydd cyfran helaeth o'u cwricwlwm trwy gyfrwng y Gymraeg. Yn ymarferol bydd o leiaf 70% o'u profiadau cwricwlaidd yn y Gymraeg.

Yn achos dysgwyr sydd angen datblygu ac atgyfnerthu eu sgiliau yn y Gymraeg [carfan C-1] cynllunnir y cwricwlwm mewn modd fydd yn caniatáu iddynt ymarfer a datblygu'r Gymraeg ar draws y cwricwlwm. Yn ymarferol bydd o leiaf 50% o'u profiadau cwricwlaidd yn y Gymraeg.

Yn achos lleiafrif y disgyblion sydd â sgiliau priodol yn y Saesneg ond sydd heb y sgiliau priodol yn y Gymraeg [carfan C2], rhoddir pwyslais ar gynllunio cyfleoedd ar draws y cwricwlwm i ddatblygu eu sgiliau llafar yn y Gymraeg. Mewn achosion o'r fath bydd o leiaf 30% o'u profiadau cwricwlaidd yn y Gymraeg.

Dylai pob ysgol sefydlu trefn ar gyfer tracio a mesur datblygiad ieithyddol y disgyblion yn ôl y Carfanau Iaith gyda'r nôd o sicrhau bod pob un yn symud tuag at Garfan A.

Yn ychwanegol, disgwylir i ysgolion sicrhau bod disgyblion sy'n ddysgwyr y Gymraeg ym mlynnyddoedd cynnar CA3 yn dysgu'r iaith gynted â phosibl, naill ai trwy fynychu'r Ganolfan Iaith neu trwy ddarpariaeth ddwys yn yr ysgol, er mwyn iddynt allu dilyn eifennau o'r cwricwlwm trwy gyfrwng y Gymraeg / ddwyieithog.